

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.3.2008
COM(2008) 127 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Δυτικά Βαλκάνια: ενίσχυση της ευρωπαϊκής προοπτικής

{SEC(2008) 288}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Δυτικά Βαλκάνια: ενίσχυση της ευρωπαϊκής προοπτικής

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τα παρελθόντα δύο έτη, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων¹ προσέγγισαν περισσότερο την ΕΕ, χάρη στην πρόοδο, αν και ασύμμετρη, των μεταρρυθμίσεων και την εκπλήρωση των κριτηρίων και προϋποθέσεων που είχαν καθορισθεί². Ελήφθησαν επίσης σημαντικά μέτρα στον τομέα της περιφερειακής ανάπτυξης. Ωστόσο, οι χώρες εταίροι μας πρέπει να αντιμετωπίσουν, το 2008, ορισμένες προκλήσεις που θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ευημερία τους.

Η ανάγκη επίλυσης του εκκρεμούς καθεστώτος του Κοσσυφοπεδίου έχει εστιάσει την προσοχή στην περιοχή αυτή και στις σχέσεις της με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπό τις σημερινές συνθήκες, είναι σημαντικό να διατηρηθούν η ειρήνη και η σταθερότητα στην εν λόγω περιοχή. Ο καλύτερος τρόπος επίτευξης του εν λόγω στόχου είναι να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο η ευρωπαϊκή προοπτική και να καταστεί όσο το δυνατό περισσότερο εμφανής και απτή για όλους τους λαούς της περιοχής. Τούτο εξαρτάται επίσης από την εποικοδομητική δέσμευση των πολιτικών ηγετών ολόκληρης της περιοχής αυτής.

Η κοινή γνώμη στα Δυτικά Βαλκάνια διάκειται, σε μεγάλο βαθμό, υπέρ της ένταξης στην ΕΕ. Όλες οι κυβερνήσεις έχουν δεσμευθεί να επιτύχουν το στόχο αυτό και έχουν αρχίσει μεταρρυθμίσεις. Ωστόσο, οι κοινωνίες εξακολουθούν να είναι διαιρεμένες όσον αφορά ορισμένα θεμελιώδη ζητήματα που συνδέονται με τη συνύπαρξη και την ενσωμάτωση των διαφόρων κοινοτήτων, στα οποία προστίθεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, η συνταγματική μεταρρύθμιση. Πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να επιτευχθεί συναίνεση ως προς τα ζητήματα αυτά, να αποτραπούν επικίνδυνα φαινόμενα εθνικισμού και να εντατικοποιηθούν οι προσήκουσες πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις.

Είναι προς το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρώπης στο σύνολό της να προχωρήσει η εν λόγω περιοχή όσο το δυνατό συντομότερα στις απαιτούμενες πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, στη συμφιλίωση των λαών και στην πρόοδο προς την ΕΕ. Επομένως, η ΕΕ κινητοποιεί τη στιγμή αυτή όλα τα πολιτικά μέσα που διαθέτει για να υποστηρίξει την επίτευξη των στόχων αυτών. Η Επιτροπή σκοπεύει να υποστηρίξει κατά προτεραιότητα την ενίσχυση του κράτους δικαίου, τη χρηστή διακυβέρνηση, τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και της δημόσιας διοίκησης και την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών.

¹ Η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Κροατία, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Μαυροβούνιο και η Σερβία, καθώς και το Κοσσυφοπέδιο, δυνάμει της απόφασης 1244/99 του ΣΑΗΕ.

² Η Επιτροπή ανέφερε την πρόοδο που σημείωσαν οι υποψήφιοι και δυνάμει υποψήφιοι χώρες στα έγγραφα στρατηγικής του 2006 και του 2007 για τη διεύρυνση – COM(2006) 649, της 8.11.2006 και COM(2007) 663, της 6.11.2007.

Το Δεκέμβριο του 2007, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι «το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων βρίσκεται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.» Δήλωσε ότι είναι διατεθειμένο να προχωρήσει στην προενταξιακή διαδικασία, ακόμη δε και να την επισπεύσει, αν αυτό δικαιολογείται από τις προσπάθειες της μιας ή της άλλης χώρας εταίρου. Το Φεβρουάριο του 2008, το Συμβούλιο επαναβεβαίωσε την προσήλωσή του στην πλήρη και πραγματική στήριξη της ευρωπαϊκής προοπτικής των Δυτικών Βαλκανίων. Κάλυψε την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει κοινοτικά μέσα για την προώθηση της οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης, καθώς και να προτείνει στην ευρύτερη περιοχή συγκεκριμένα μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να καταβάλλει προσπάθειες ώστε να καταστεί ορατή και απτή η προοπτική της προσχώρησης για τους πολίτες των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων. Προς το σκοπό αυτό, η ΕΕ πρέπει να είναι έτοιμη να επισπεύσει τις προενταξιακές προετοιμασίες με όλες τις χώρες της εν λόγω περιοχής, εφόσον πληρούν οι χώρες αυτές τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Η πρόοδος προς την ΕΕ βασίζεται στις κατ' ιδίαν επιδόσεις κάθε χώρας και στον ικανοποιητικό απολογισμό των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει κατά την εφαρμογή των μεταρρυθμιστικών προτεραιοτήτων.

Το 2008, οι εταίροι των Δυτικών Βαλκανίων θα αναλάβουν ηγετικό ρόλο στην προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας, ιδίως μέσω του νεοσύστατου Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας. Είναι σημαντικό να επωφεληθούν οι πολίτες από την περιφερειακή συνεργασία.

Μεταξύ διαφόρων περιφερειακών εταίρων και των γειτόνων τους υπάρχουν εκκρεμή διμερή προβλήματα. Η Επιτροπή καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να ανανεώσουν τις προσπάθειές τους για να βρουν αμοιβαία αποδεκτές λύσεις στα προβλήματα αυτά. Η διατήρηση σχέσεων καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία παραμένουν καθοριστικής σημασίας για την πρόοδο προς την προσχώρηση στην ΕΕ.

Η Επιτροπή υποστηρίζει τις προσπάθειες μεταρρύθμισης και περιφερειακής συνεργασίας που καταβάλλουν οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων με το μέσο προενταξιακής βοήθειας. Με τη νέα της πρωτοβουλία στον τομέα του συντονισμού των χορηγών, στην οποία συμμετέχουν τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και οι διμερείς χορηγοί, σκοπεύει να κινητοποιήσει τη μεγαλύτερη δυνατή στήριξη, με το συνδυασμό επιχορηγήσεων και δανείων, για να ικανοποιήσει τις ανάγκες εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης της εν λόγω περιοχής.

Ο σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι να επαναβεβαιώσει την προσήλωση της ΕΕ στην ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων και να υποδείξει την οδό που πρέπει να ακολουθηθεί για την ταχύτερη πρόοδο της εν λόγω περιοχής προς την ΕΕ. Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί συνέχεια του θεματολογίου της Θεσσαλονίκης και της ανακοίνωσης του Σάλτσμπουργκ, σε συμφωνία με το έγγραφο στρατηγικής για τη διεύρυνση που υπέβαλε η Επιτροπή το Νοέμβριο του 2007. Ορίζει νέες πρωτοβουλίες για την προαγωγή των επαφών μεταξύ των λαών, που καλύπτουν διάφορους τομείς από την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων έως τις υποτροφίες, για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της εν λόγω περιοχής. Η ανακοίνωση περιγράφει επίσης λεπτομερώς την κατάσταση κάθε εταίρου σε συνάρτηση με τις εξελίξεις που σημειώθηκαν μετά τις εκθέσεις του Νοεμβρίου 2007³.

³ Η ανακοίνωση καλύπτει βασικές εξελίξεις στην ευρωπαϊκή και περιφερειακή ατζέντα των Δυτικών Βαλκανίων, δίνοντας έμφαση στις νέες πρωτοβουλίες. Το συνοδευτικό έγγραφο SEC(2008)288 παρέχει

Η απόφαση της σημερινής Προεδρίας του Συμβουλίου να συγκαλέσει σύνοδο υπουργών με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, στις 28 Μαρτίου στο Μπρντο (Σλοβενία), έρχεται την κατάλληλη στιγμή. Η παρούσα ανακοίνωση θα αποτελέσει βάση συζήτησης στην εν λόγω σύνοδο.

Το Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει τα μέτρα που παρατίθενται στο παρόν έγγραφο και να υποστηρίξει την εφαρμογή τους.

II. ΕΠΙΤΕΥΧΘΕΙΣΔ ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΟΡΕΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΘΕΙ

1. Προσέγγιση της ΕΕ και ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας

Η περαιτέρω προσέγγιση της ΕΕ συνεπάγεται την εκπλήρωση των κριτηρίων και των προϋποθέσεων κάθε φάσης, και συγκεκριμένα των κριτηρίων προσχώρησης της Κοπεγχάγης και της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, η οποία καλύπτει και την περιφερειακή συνεργασία, τις σχέσεις καλής γειτονίας και την πλήρη συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY). Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων πρέπει να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για να ανταποκριθούν στις προτεραιότητες που καθορίζονται στις κατ' ιδίαν εταιρικές σχέσεις προσχώρησης ή ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις. Ο ρυθμός της προόδου κάθε χώρας εξαρτάται από τον απολογισμό των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει σε σχέση με τις εν λόγω προτεραιότητες.

Επόμενα στάδια στην πορεία προς την ενδεχόμενη προσχώρηση στην ΕΕ

*Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την **Κροατία** προχωρούν: η αναλυτική εξέταση ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2006. Τον Φεβρουάριο του 2008, άνοιξαν δεκαέξι διαπραγματευτικά κεφάλαια και δύο έκλεισαν προσωρινά. Η πρόοδος της Κροατίας αποτελεί θετικό μήνυμα για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων όσον αφορά τις δικές τους προοπτικές προσχώρησης, μόλις εκπληρώσουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις.*

Αν η κυβέρνηση εργαστεί με την δέουσα αποφασιστικότητα για να τηρήσει τα ορόσημα και τις άλλες προϋποθέσεις, οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Κροατία θα μπορούσαν να σημειώσουν σημαντική πρόοδο κατά το προσεχές έτος. Αν θέλει να είναι το 2008 αποφασιστικό έτος για τη διαδικασία προσχώρησής της, η Κροατία θα πρέπει να πραγματοποιήσει μεγαλύτερη πρόοδο ως προς τις μεταρρυθμίσεις του δικαστικού συστήματος και της δημόσιας διοίκησης, την πάταξη της διαφθοράς, τα δικαιώματα των μειονοτήτων και την επιστροφή των προσφύγων, καθώς και όσον αφορά την περαιτέρω αναδιάρθρωση του ναυπηγικού τομέα. Επιπλέον, η Κροατία πρέπει να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στην επίλυση των ανοιχτών ζητημάτων με τους γείτονές της. Ειδικότερα, πρέπει να αντιμετωπίσει χωρίς καθυστέρηση, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Φεβρουαρίου 2008, το πρόβλημα της Ζώνης Οικολογικής Προστασίας και Προστασίας της Αλιείας.

Το καθεστώς της υποψήφιας χώρας χορηγήθηκε στην **Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας** τον Δεκέμβριο του 2005. Ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων, που τα τελευταία δύο έτη ήταν γενικά αργός, δείχνει κάποια σημάδια επιτάχυνσης τελευταία.

πληρέστερο κατάλογο δραστηριοτήτων. Έτσι καλύπτεται μια διαιτία από τη σύνοδο του Σάλτσμπουργκ, το Μάρτιο του 2006.

Χάρη στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και μεταξύ του Πρωθυπουργού και του Προέδρου, παρατηρείται συνεχώς αυξανόμενη συναίνεση ως προς τις μεταρρυθμίσεις που συνδέονται με την ΕΕ. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, διορισμούς στο δικαστικό συμβούλιο από το Κοινοβούλιο και τη θέσπιση νόμων για την Εισαγγελία, για το συμβούλιο της Εισαγγελίας και για τη σύνθεση της επιτροπής διεθνικών σχέσεων. Έχει επίσης σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της αστυνομίας και την αποκέντρωση.

Εξακολουθεί να είναι θεμελιώδους σημασίας η διασφάλιση σχέσεων καλής γειτονίας και η εξεύρεση συμπεφωνημένων και αμοιβαίως αποδεκτών λύσεων στα προβλήματα που εκκρεμούν με τις γεινοτικές χώρες, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2007.

Η εταιρική σχέση προσχώρησης που υιοθέτησε το Συμβούλιο στις 18 Φεβρουαρίου 2008⁴ επισημαίνει οκτώ βασικές προτεραιότητες για τη διαδικασία προσχώρησης της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Οι προτεραιότητες αυτές αφορούν τη σωστή εφαρμογή όλων των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί δυνάμει της ΣΣΣ, το διάλογο μεταξύ των πολιτικών κομμάτων, την εφαρμογή του νόμου για την αστυνομία και τη νομοθεσία για την καταπολέμηση της διαφθοράς, τη μεταρρύθμιση της δικαστικής και δημόσιας διοίκησης, καθώς και τα μέτρα για την απασχόληση και την ενίσχυση του επιχειρηματικού κλίματος.

Η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας πρέπει να υλοποιήσει τις θεμελιώδεις αυτές προτεραιότητες για να αποδείξει ότι είναι πρόθυμη να αρχίσει τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απαιτούμενη πρόοδος θα μπορέσει να επιτευχθεί το 2008, με την επιφύλαξη ότι η χώρα αυτή θα επιδείξει ικανοποιητική πολιτική βούληση και συνεργασία μεταξύ των μερών. Η Επιτροπή θα εκτιμήσει τις βασικές αυτές προτεραιότητες και θα τις εντάξει ως κριτήρια αξιολόγησης στη φθινοπωρινή περιοδική έκθεση. Η σύσταση για την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων θα εξαρτηθεί από τα αποτελέσματα που θα επιτευχθούν.

Σημαντικά βήματα έχουν γίνει επίσης με την ολοκλήρωση των *Συμφωνιών Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ)* με τις άλλες χώρες της εν λόγω περιοχής. Τον Ιούνιο του 2006 υπογράφηκαν συμφωνίες με την Αλβανία και τον Οκτώβριο του 2007⁵ με το Μαυροβούνιο. Οι σχετικές εμπορικές διατάξεις έχουν ήδη τεθεί σε ισχύ δυνάμει των αντίστοιχων ενδιάμεσων συμφωνιών. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να προβούν γρήγορα στην επικύρωση των εν λόγω συμφωνιών ΣΣΣ, ώστε να τεθούν σε ισχύ αυτές το συντομότερο δυνατό. Οι ΣΣΣ με τη Σερβία και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη μονογραφήθηκαν από την Επιτροπή το Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο του 2007, αντίστοιχα. Οι συμφωνίες αυτές θα υπογραφούν μόλις εκπληρωθούν από τη Σερβία και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη οι απαιτούμενες προϋποθέσεις. Ένας ικανοποιητικός απολογισμός, ιδίως όσον αφορά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τη ΣΣΣ, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών διατάξεων, αποτελεί απαραίτητο παράγοντα για την πρόοδο κάθε χώρας προς την προσχώρηση.

⁴ Εκκρεμεί η δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα.

⁵ Οι ΣΣΣ με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Κροατία τέθηκαν σε ισχύ το 2004 και το 2005, αντίστοιχα.

Η *Αλβανία* εξακολούθησε να σημειώνει πρόοδο όσον αφορά τις μεταρρυθμίσεις και την προσέγγιση των προτύπων της ΕΕ, και έχει επιτύχει ικανοποιητικό απολογισμό όσον αφορά την εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας που συνδέεται με την ΣΣΣ. Η χώρα αυτή έχει τηρήσει ισόρροπη στάση στο θέμα του Κοσσυφοπεδίου, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην περιφερειακή σταθερότητα.

Οι πολιτικοί ηγέτες της Αλβανίας έχουν υποσχεθεί ότι θα συνεργαστούν εποικοδομητικά για την υλοποίηση των θεμελιωδών μεταρρυθμίσεων, και συγκεκριμένα την εκλογική μεταρρύθμιση, ιδίως ενόψει των κοινοβουλευτικών εκλογών του 2009, την ενίσχυση του κράτους δικαίου, τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος. Αν βελτιωθεί η ατμόσφαιρα στο Κοινοβούλιο, θα είναι πιο εύκολο για τη χώρα να αντιμετωπίσει με αποτελεσματικότητα τα ζητήματα αυτά.

Η Αλβανία θα μπορέσει να αναπτύξει περαιτέρω τις σχέσεις της με την ΕΕ, εφόσον εξακολουθήσει να εφαρμόζει ικανοποιητικά τη ΣΣΣ, διασφαλίσει τη διεξαγωγή εκλογών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και ενισχύσει περαιτέρω το κράτος δικαίου. Είναι επίσης σημαντικό να ενισχύσει το επιχειρηματικό κλίμα και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας της.

Από τον Ιούνιο του 2006 που κήρυξε την ανεξαρτησία του, *το Μαυροβούνιο* σημείωσε σημαντική πρόοδο, καταβάλλοντας δραστήριες προσπάθειες για την ενίσχυση των θεσμικών και νομικών ικανοτήτων του. Η θέσπιση του Συντάγματος και η υπογραφή της ΣΣΣ αποτέλεσαν σημαντικά βήματα για το Μαυροβούνιο και τις σχέσεις του με την ΕΕ.

Το Σύνταγμα του Μαυροβουνίου είναι, σε γενικές γραμμές, σύμφωνο με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και αποτελεί κατάλληλο γενικό πλαίσιο για τον δικαστικό τομέα, τα ανθρώπινα και τα μειονοτικά δικαιώματα. Ωστόσο, αναμένεται από το Μαυροβούνιο να εντείνει τις προετοιμασίες του για την εφαρμογή του εν λόγω πλαισίου. Οι αρχές της δικαστικής ανεξαρτησίας και λογοδοσίας πρέπει να τηρούνται πλήρως. Επιπλέον, πρέπει να καταπολεμηθούν η διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα. Το Μαυροβούνιο θα πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια για τη συνέχιση της διοικητικής μεταρρύθμισης και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας.

Κατά την επερχόμενη περίοδο, το Μαυροβούνιο θα πρέπει επίσης να διευρύνει τη συναίνεση σε θέματα που συνδέονται με την συγκρότηση του κράτους και να πραγματοποιήσει μεγαλύτερη πρόοδο στην εφαρμογή του προγράμματος δράσης για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Οι προεδρικές εκλογές τον Απρίλιο του 2008 αναμένεται ότι θα συμβάλουν στην επίτευξη του σκοπού αυτού.

Η ομόφωνη επικύρωση της ΣΣΣ κατέδειξε την ευρεία εθνική στήριξη όσον αφορά το ευρωπαϊκό μέλλον της χώρας. Η εφαρμογή της ενδιάμεσης συμφωνίας και η επίσπευση των προετοιμασιών για την εφαρμογή της ΣΣΣ, μετά την επικύρωσή της, είναι θεμελιώδους σημασίας για την εμβάθυνση των σχέσεων του Μαυροβουνίου και της ΕΕ. Η ενίσχυση της μακροοικονομικής σταθερότητας και του επιχειρηματικού κλίματος θα διαδραματίσει επίσης σημαντικό ρόλο.

Η *Βοσνία-Ερζεγοβίνη* συνέχισε τις προσπάθειές της για την προώθηση του προγράμματος δράσης για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Τον Οκτώβριο του 2007, οι πολιτικοί ηγέτες δεσμεύθηκαν να θέσουν σε εφαρμογή τη μεταρρύθμιση της αστυνομίας και να προωθήσουν το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα, ούτως ώστε να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την υπογραφή της ΣΣΣ («δήλωση του Μόσταρ»).

Η συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την Πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY) συνεχίστηκε και βρίσκεται σήμερα σε γενικά ικανοποιητικό επίπεδο. Η λειτουργία των κρατικών οργάνων έχει βελτιωθεί σε ορισμένο βαθμό, χάρη στην υιοθέτηση νέων διαδικασιών λειτουργίας. Οι εξελίξεις αυτές επέτρεψαν να μονογραφηθεί η ΣΣΣ, στις 4 Δεκεμβρίου 2007. Ωστόσο, οι εθνικοί ηγέτες πρέπει να καταβάλουν σημαντικές επιπλέον προσπάθειες για να μπορέσει η Βοσνία-Ερζεγοβίνη να αναλάβει την πλήρη ευθύνη της διακυβέρνησής της και να προχωρήσει στο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα. Τον Φεβρουάριο του 2008, το συμβούλιο για την εφαρμογή της ειρηνευτικής διαδικασίας αποφάσισε να αναβάλει το κλείσιμο του Γραφείου του Υπατου Εκπροσώπου.

Επί του παρόντος, οι αρχές της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης πρέπει να θεσπίσουν νομοθεσία σε κρατικό επίπεδο για τις αστυνομικές δυνάμεις και να στραφούν σε άλλες βασικές προτεραιότητες. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, αν υπάρξει ικανοποιητική πολιτική βούληση, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη θα πρέπει να μπορέσει να εκπληρώσει πολύ σύντομα τις προϋποθέσεις για την υπογραφή της ΣΣΣ. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη χρειάζεται λειτουργικά και αποτελεσματικά θεσμικά όργανα που θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Η **Σερβία** διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην εν λόγω περιοχή από οικονομικής και πολιτικής απόψεως. Διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη σταθερότητα της εν λόγω περιοχής, η οποία θα επωφεληθεί από μια σταθερή και ευημερούσα Σερβία, πλήρως ενσωματωμένη στην οικογένεια των ευρωπαϊκών εθνών. Η Σερβία βρίσκεται τη στιγμή αυτή αντιμέτωπη με στρατηγικές επιλογές όσον αφορά το μέλλον της. Οι προεδρικές εκλογές που διεξήχθησαν τον Φεβρουάριο του 2008 επιβεβαίωσαν τις ευρωπαϊκές προσδοκίες της χώρας αυτής.

Η ΕΕ αποφάσισε να συστήσει ειδική ομάδα για να εξετάσει τους τρόπους ταχείας προόδου και ανέλαβε να υπογράψει τη ΣΣΣ με τη Σερβία μόλις ολοκληρωθούν τα απαραίτητα στάδια. Η Επιτροπή παραμένει πεπεισμένη ότι η ΣΣΣ θα είναι προς όφελος τόσο της Σερβίας όσο και της ΕΕ και ότι θα έχει θετικό αντίκτυπο σε ολόκληρη την εν λόγω περιοχή.

Η περιφερειακή συνεργασία και οι σχέσεις καλής γειτονίας είναι πλέον όσο ποτέ άλλοτε επιτακτικές για να μπορέσουν τόσο η Σερβία όσο και ολόκληρη η περιοχή να συνεχίσουν την πρόοδο στην κατεύθυνση της ΕΕ.

Όπως δήλωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2007, η πρόοδος της Σερβίας προς την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος της υποψήφιας χώρας, μπορεί να επισπευσθεί. Η Επιτροπή καλεί τη Σερβία να επαναβεβαιώσει τη δέσμευσή της για περαιτέρω σύσφιγξη των σχέσεών της με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Το Κοσσυφοπέδιο μετά τις εξελίξεις που αφορούν το καθεστώς του

Στις 17 Φεβρουαρίου, η Εθνοσυνέλευση του Κοσσυφοπεδίου εξέδωσε ψήφισμα με το οποίο κυρήχτηκε το Κοσσυφοπέδιο ανεξάρτητο. Στη σύνοδο της 18^{ης} Φεβρουαρίου, το Συμβούλιο σημείωσε ότι το ψήφισμα δεσμεύει το Κοσσυφοπέδιο στην αρχή της δημοκρατίας και της ισότητας όλων των πολιτών του, στην προστασία των Σέρβων και των λοιπών μειονοτήτων, στην προστασία της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς και σε διεθνή επιτήρηση.

Το Συμβούλιο σημείωσε ότι τα κράτη μέλη θα αποφασίσουν, σύμφωνα με τις εθνικές πρακτικές και το διεθνές δίκαιο, για τις σχέσεις τους με το Κοσσυφοπέδιο. Το Συμβούλιο τόνισε ότι το Κοσσυφοπέδιο συνιστά ιδιαίτερη περίπτωση που δεν θέτει εν αμφιβολώ τις αρχές της κυριαρχίας και εδαφικής ακεραιότητας, τις αρχές του Χάρτη των ΗΕ και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας ή την τελική πράξη του Ελσίνκι. Εξέφρασε επίσης την ικανοποίησή του για τη συνεχιζόμενη παρουσία της διεθνούς κοινότητας με βάση την απόφαση 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Το Συμβούλιο επανέλαβε τη δέσμευση της ΕΕ να διαδραματίσει πρωτεύοντα ρόλο στην ενίσχυση της σταθερότητας στην εν λόγω περιοχή.

Η Επιτροπή, ευθυγραμμισμένη με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, θεωρεί σημαντικό να τηρήσουν το Βελιγράδι και η Πρίστινα τις αναληφθείσες δεσμεύσεις τους να απόσχουν από κάθε δράση ή δήλωση που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια της εν λόγω περιοχής.

Η Επιτροπή σημειώνει με ικανοποίηση ότι το Συμβούλιο επαναβεβαίωσε την προσήλωσή του στην πλήρη και ουσιαστική στήριξη της ευρωπαϊκής προοπτικής των Δυτικών Βαλκανίων και ότι κάλεσε την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει κοινοτικά μέσα για την προώθηση της οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης, καθώς και να προτείνει στην εν λόγω περιοχή συγκεκριμένα μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση.

Η ΕΕ θα υποστηρίξει τη μελλοντική ανάπτυξη του Κοσσυφοπεδίου με διεθνή μη στρατιωτική αποστολή, με επικεφαλής Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ, μια αποστολή ΕΠΑΑ για την επιβολή του κράτους δικαίου και σημαντική συνεισφορά για την οικονομική και πολιτική ανάπτυξη.

Στις 4 Φεβρουαρίου, η ΕΕ εξέδωσε κοινή δράση για την ανάπτυξη αποστολής ΕΠΑΑ (EULEX Κοσσυφοπέδιο) και διόρισε Ειδικό Εντεταλμένο της ΕΕ. Η αποστολή αυτή θα αποτελείται από αστυνομικούς, δικαστικούς, εισαγγελείς και τελωνειακούς υπαλλήλους που θα βοηθήσουν τις αρχές του Κοσσυφοπεδίου να διατηρήσουν το κράτος δικαίου.

Μεταξύ των κυριότερων προκλήσεων που πρέπει να αντιμετωπίσει το Κοσσυφοπέδιο περιλαμβάνονται η ενίσχυση του κράτους δικαίου, ιδίως του δικαστικού τομέα, η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, η υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης και η δημιουργία θέσεων εργασίας, η βελτίωση των συνθηκών για την επιστροφή των προσφύγων και για τις μειονοτικές κοινότητες, και η ενίσχυση του διαλόγου και της συμφιλίωσης μεταξύ των κοινοτήτων. Συνολικά, η βοήθεια της ΕΕ στο Κοσσυφοπέδιο εκτιμάται ότι θα υπερβεί το ένα δισ. ευρώ για την περίοδο 2007-2010. Η συνδρομή αυτή θα καλύψει την υποστήριξη της πολιτικής και οικονομικής ανάπτυξης του Κοσσυφοπεδίου και τη χρηματοδότηση της κοινοτικής συμμετοχής στη διεθνή παρουσία στο Κοσσυφοπέδιο.

Το Κοσσυφοπέδιο έχει σημειώσει περαιτέρω πρόοδο προς την κατεύθυνση μιας δημοκρατικής και πολυεθνικής κοινωνίας. Το Νοέμβριο του 2007, οι γενικές εκλογές ήταν ελεύθερες, δίκαιες και σύμφωνες, σε μεγάλο βαθμό, με τα διεθνή πρότυπα. Η νέα κυβέρνηση συνασπισμού, στην οποία συμμετέχουν και υπουργοί από τις σερβικές και τουρκικές κοινότητες, ανέλαβε δεσμεύσεις όσον αφορά την ευημερία των μειονοτήτων, ιδίως των Σέρβων του Κοσσυφοπεδίου. Η κυβέρνηση υπογράμμισε επίσης τη σημασία που αποδίδει στις μεταρρυθμίσεις, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή ατζέντα.

Όπως οι υπόλοιπες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, η ευρωπαϊκή προοπτική του Κοσσυφοπέδιου είναι σαφής και απτή. Το Κοσσυφοπέδιο έχει τακτικό διάλογο με την Επιτροπή σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις, η δε πρόοδος του ελέγχεται κατά τακτά διαστήματα. Η Επιτροπή θα αυξήσει την υποστήριξή της για τη δημιουργία και την ανάπτυξη θεσμών και θα διοργανώσει διάσκεψη χορηγών για να συγκεντρώσει κεφάλαια με σκοπό την αντιμετώπιση των πιο επιτακτικών αναγκών του Κοσσυφοπέδιου. Θα προσπαθήσει επίσης να προαγάγει τις διαπροσωπικές επαφές και τη συμμετοχή του Κοσσυφοπέδιου στην περιφερειακή συνεργασία.

Η πρόοδος της περιφερειακής συνεργασίας – το νέο Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας⁶

Η περιφερειακή συνεργασία έχει προχωρήσει σημαντικά, με την αύξηση της συμμετοχής των χωρών της νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η μετάβαση από το Σύμφωνο Σταθερότητας σε ένα περιφερειακό χαρακτήρα πλαίσιο συνεργασίας, η οποία ξεκίνησε με τη διάσκεψη κορυφής του Ζάγκρεμπ για τη Διαδικασία Συνεργασίας στη νοτιοανατολική Ευρώπη (SEECF), το Μάιο του 2007, είχε σχεδόν ολοκληρωθεί τον Φεβρουάριο του 2008. Το νέο πλαίσιο λειτουργεί υπό την πολιτική καθοδήγηση της SEECF και περιλαμβάνει το νεοσυσταθέν Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC). Ο Γενικός Γραμματέας του έχει διοριστεί και η Γραμματεία, με έδρα το Σαράγεβο, άρχισε να λειτουργεί τον Ιανουάριο του 2008. Σύντομα θα ανοίξει στις Βρυξέλλες Γραφείο Συνδέσμου. Η Γραμματεία συγχρηματοδοτείται από τις χώρες της περιοχής, από την Επιτροπή και άλλους διεθνείς χορηγούς. Η ΕΕ εκπροσωπείται στην επιτροπή του εν λόγω συμβουλίου.

Το RCC θα διεξαγάγει τις δραστηριότητές του με βάση τα επιτεύγματα του Συμφώνου Σταθερότητας το οποίο, από το 1999 έως το 2007, έδωσε σημαντική ώθηση στις περιφερειακές δραστηριότητες και στο συντονισμό των χορηγών στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Το RCC θα συνεχίσει το έργο αυτό με σειρά εξορθολογισμένων πρωτοβουλιών και έργων. Η Επιτροπή σκοπεύει να παράσχει στήριξη στο RCC και καλεί τις χώρες της περιοχής αυτής, τα κράτη μέλη και άλλους χορηγούς να συνεισφέρουν χρηματικά.

2. Οι επαφές μεταξύ των λαών· εξοικείωση του πληθυσμού με την ΕΕ

Η προαγωγή των επαφών μεταξύ των λαών των Δυτικών Βαλκανίων και της ΕΕ είναι υψίστης σημασίας: οι πολίτες της περιοχής γνωρίζουν καλύτερα με τον τρόπο αυτό την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις αξίες και τους κανόνες της καθώς και τον τρόπο ζωής των ευρωπαϊών πολιτών. Οι επαφές μεταξύ των λαών των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων ευνοούν τη συμφιλίωση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει τονίσει τη σημασία των επαφών αυτών και έχει καλέσει την Επιτροπή να αναλάβει πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνσή τους, ιδίως στον τομέα των θεωρήσεων και των υποτροφιών⁷.

⁶ Οι ειδικές τομεακές περιφερειακές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των τομέων του εμπορίου, της ενέργειας και των μεταφορών, αναφέρονται στα επόμενα κεφάλαια.

⁷ Βλ. θεματολόγιο της Θεσσαλονίκης του Ιουνίου 2003 και, πιο πρόσφατα, τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2006 και τα συμπεράσματα των ΣΓΥΕΣ του Ιουνίου 2007, του Δεκεμβρίου 2007 και του Ιανουαρίου 2008.

Απαλλαγή από τις θεωρήσεις

Η απαλλαγή από θεωρήσεις για τα ταξίδια στην ΕΕ είναι πολύ σημαντική για τον πληθυσμό των Δυτικών Βαλκανίων. Οι πολίτες των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, εκτός της Κροατίας, εξακολουθούν να χρειάζονται θεώρηση για την είσοδό τους στην ΕΕ. Η μετάβαση σε καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης εντάσσεται στις προετοιμασίες για την προσχώρηση στην ΕΕ, που εμπεριέχει, σε τελική ανάλυση, τη δυνατότητα προσχώρησης στον Χώρο Σένγκεν. Συγχρόνως, η διαδικασία ελευθέρωσης των ταξιδιών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα της ΕΕ στον τομέα της εσωτερικής ασφάλειας και της μετανάστευσης. Επομένως, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων πρέπει να πραγματοποιήσουν πρώτα τις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις.

Ως πρώτο βήμα προς την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων, η Επιτροπή έχει διαπραγματευτεί με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων συμφωνίες για την *απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων* που υπογράφηκαν τον Σεπτέμβριο του 2007 και τέθηκαν σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου 2008. Οι συμφωνίες αυτές έχουν βελτιώσει αισθητά τις συνθήκες έκδοσης θεωρήσεων για τα ταξίδια στην ΕΕ: έχουν καθιερώσει μειωμένο τέλος για τη χορήγηση θεώρησης (35 ευρώ αντί για 60) και απαλλάσσουν από τα τέλη αυτά ευρύτατες κατηγορίες προσώπων. Καθορίζουν προθεσμίες για την έκδοση θεώρησης (συνήθως 10 ημερών) και απλουστεύουν/διευκρινίζουν τις διαδικασίες έκδοσης θεώρησης για ορισμένες κατηγορίες προσώπων. Οι συμφωνίες για την απλούστευση της έκδοσης των θεωρήσεων συνδέονται με τις συμφωνίες για την επανεισδοχή που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων και συνήφθησαν παράλληλα⁸, καθώς και με την εφαρμογή βιομετρικών στοιχείων.

Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν τη σωστή εφαρμογή των συμφωνιών για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων και την επανεισδοχή. Θα συσταθούν κοινές επιτροπές για την παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Οι επιτροπές αυτές θα συνεδριάσουν την άνοιξη του 2008 και θα υιοθετήσουν κατευθυντήριες γραμμές για τα προξενεία των κρατών μελών, ώστε να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή των συμφωνιών.

Σύμφωνα με το θεματολόγιο της Θεσσαλονίκης και τα συμπεράσματα του Συμβούλιο (ΣΓΥΕΣ) του Ιουνίου 2007, η Επιτροπή προετοιμάζει την *ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων* για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Στο έγγραφο στρατηγικής για τη διεύρυνση, του Νοεμβρίου 2007, η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να αρχίσει διάλογο με κάθε χώρα με σκοπό να καθορίσει οδικούς χάρτες για τους όρους από τους οποίους εξαρτάται η απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης.

Στα συμπεράσματα της 28^{ης} Ιανουαρίου 2008, το Συμβούλιο επικρότησε την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να αρχίσει σύντομα διάλογο σχετικά με τις θεωρήσεις με όλες τις χώρες της εν λόγω περιοχής. Το Συμβούλιο δήλωσε ότι είναι διατεθειμένο να συζητήσει περαιτέρω το θέμα, βάσει της παρούσας ανακοίνωσης, προκειμένου να καθορισθούν λεπτομερείς οδικοί χάρτες με σαφή ορόσημα που θα πρέπει να τηρήσουν όλες οι χώρες της περιοχής αυτής ώστε να χαλαρώσει σταδιακά το καθεστώς χορήγησης θεωρήσεων.

⁸ Μια συμφωνία επανεισδοχής με την Αλβανία έχει τεθεί σε ισχύ από τον Μάιο του 2006.

Η Επιτροπή άρχισε διάλογο για την ελευθέρωση του καθεστώτος των θεωρήσεων με τη Σερβία τον Ιανουάριο και με την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και το Μαυροβούνιο τον Φεβρουάριο. Ο διάλογος με την Αλβανία προβλέπεται στις αρχές Μαρτίου. Εν συνεχεία, θα είναι η σειρά της Βοσνίας Ερζεγοβίνης.

Η Επιτροπή θα καταρτίσει οδικούς χάρτες σε συνεννόηση με το Συμβούλιο. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων θα συνεισφέρουν στην επεξεργασία τους. Οι οδικούς χάρτες θα καλύψουν τέσσερις ομάδες θεμάτων: την ασφάλεια των εγγράφων, την παράνομη μετανάστευση, τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, καθώς και τις εξωτερικές σχέσεις. Οι οδικοί χάρτες θα καθοριστούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτρέπουν σε κάθε χώρα να εφαρμόζει στοχοθετημένες μεταρρυθμίσεις για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της ΕΕ. Η Επιτροπή σκοπεύει να ολοκληρώσει τους οδικούς χάρτες το συντομότερο δυνατό μετά την έναρξη του διαλόγου με κάθε χώρα, ώστε να τεθούν γρήγορα σε εφαρμογή οι απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις.

Η ταχύτητα ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο θα προχωρήσει κάθε χώρα στην τήρηση των οροσήμων. Θα ληφθεί επίσης υπόψη, για όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, η ικανότητα των χωρών να διασφαλίσουν τη σωστή και αποτελεσματική εφαρμογή των συμφωνιών για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων και την επανεισδοχή. Η Επιτροπή θα παράσχει χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια για να διευκολύνει την εφαρμογή των οδικών χαρτών.

Η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα παρακολουθούν εκ του σύνεγγυς την πρόοδο όσον αφορά τις προσήκουσες μεταρρυθμίσεις. Μόλις εκπληρώνει μία χώρα τις απαιτούμενες προϋποθέσεις, η Επιτροπή θα προτείνει στο Συμβούλιο την κατάργηση της σχετικής υποχρέωσης θεώρησης, με την τροποποίηση του κανονισμού 539/2001 του Συμβουλίου⁹.

Περισσότερες υποτροφίες για σπουδαστές από τα Δυτικά Βαλκάνια

Η Επιτροπή προσφέρει αυξανόμενο αριθμό υποτροφιών για σπουδαστές των Δυτικών Βαλκανίων στο πλαίσιο του προγράμματος *Erasmus Mundus*: το ακαδημαϊκό έτος 2007/2008 χορηγήθηκαν 100 υποτροφίες σε πτυχιούχους για την παρακολούθηση μεταπτυχιακών μαθημάτων («παραθύρο Δυτικών Βαλκανίων»), και το ακαδημαϊκό έτος 2008/2009 θα χορηγηθούν μέχρι 500 υποτροφίες για σπουδαστές όλων των επιπέδων και για το πανεπιστημιακό προσωπικό (δυνάμει του «παραθύρου εξωτερικής συνεργασίας»). Κάθε χρόνο διατίθεται για τις εν λόγω δραστηριότητες κοινοτική επιχορήγηση έως 10 εκατομμύρια ευρώ.

Μετά τη σύνοδο του Συμβουλίου της 28.1.2008, η Επιτροπή σκοπεύει να διπλασιάσει την ετήσια αυτή χορήγηση, πράγμα που θα επιτρέψει σε εκατοντάδες άλλους σπουδαστές να πάρουν υποτροφία ήδη το ακαδημαϊκό έτος 2009/2010.

Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν τον αριθμό των υποτροφιών που προορίζονται για τους σπουδαστές των Δυτικών Βαλκανίων στο πλαίσιο των δικών τους διμερών προγραμμάτων υποτροφιών.

⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 539/2001 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή (ΕΕ L 81 της 21.3.2001).

Συμμετοχή στα κοινοτικά προγράμματα και στους κοινοτικούς οργανισμούς

Οι υποψήφιας και δυνάμει υποψήφιας χώρες μπορούν να συμμετέχουν σε *κοινοτικά προγράμματα* με βάση τις συμφωνίες-πλαίσια. Η συμμετοχή στα προγράμματα αυτά είναι ένα σημαντικό μέσο για τη διευκόλυνση της ολοκλήρωσης, της συνεργασίας και της χάραξης των πολιτικών. Η Κοινότητα παρέχει στήριξη και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εφαρμόζει ευνοϊκούς όρους για τη συμμετοχή τους.

Η Επιτροπή εργάζεται στενά με τις χώρες της εν λόγω περιοχής για να εντοπίσει τα κοινοτικά προγράμματα που προσελκύουν το ενδιαφέρον και ανταποκρίνονται στις ικανότητες, και, όταν είναι απαραίτητο, για να προετοιμάσει τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Από το 2007, οι περισσότερες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων είναι συνδεδεμένες με το 7^ο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα. Ορισμένες από αυτές συμμετέχουν επίσης στα προγράμματα «Πολιτισμός», «Πρόοδος», «Ανταγωνιστικότητα και Καινοτομία», «Τελωνεία» και «Fiscalis». Διάφορα άλλα προγράμματα πρόκειται να ανοίξουν σε περισσότερες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων το 2008-2009.

Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων μπορούν επίσης να συμμετέχουν, κατά περίπτωση, σε *κοινοτικούς οργανισμούς*. Οι προετοιμασίες για τη συμμετοχή σε ορισμένους οργανισμούς προχωρούν ικανοποιητικά, ιδίως για την Κροατία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Ο μηχανισμός IPA θα παρέχει χρηματοδοτήσεις σε ορισμένους κοινοτικούς οργανισμούς για να τους βοηθήσει να προετοιμάσουν τη συμμετοχή των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων.

Το 2008, η Επιτροπή θα εκδώσει ανακοίνωση δυνάμει της οποίας οι δυνάμει υποψήφιας χώρες θα συμμετέχουν στα κοινοτικά προγράμματα επί ίσοις όροις με τις υποψήφιας χώρες, ιδίως όσον αφορά το ποσοστό της κοινοτικής συγχρηματοδότησης της συμμετοχής τους, το οποίο θα αυξηθεί (από 75 σε 90%).

Διάφορες άλλες δραστηριότητες στους τομείς της επιστήμης και έρευνας, της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της νεολαίας και των μέσων ενημέρωσης

Η συνεργασία στον τομέα της *επιστήμης και έρευνας* εντατικοποιείται τόσο με την ΕΕ όσο και στο πλαίσιο των Δυτικών Βαλκανίων. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων συμμετέχουν σε συνεχώς αυξανόμενο βαθμό στις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο 7^ο πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα: ο αριθμός των προτάσεων έργων που προέρχονται από την περιοχή αυτή έχει αυξηθεί αισθητά και έχει δημιουργηθεί ένας νέος μηχανισμός συνεργασίας για τα Δυτικά Βαλκάνια (Inco.net).

Με την υποστήριξη της Επιτροπής, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων καταστρώνουν ολοκληρωμένη πολιτική στον τομέα της έρευνας, σε ευθυγράμμιση με τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας. Οι δραστηριότητες του Κοινού Κέντρου Ερευνών έχουν ανοίξει στους επιστήμονες των Δυτικών Βαλκανίων. Τον Ιούνιο του 2006, εγκαινιάστηκε «πλατφόρμα καθοδήγησης στον τομέα της έρευνας για τα Δυτικά Βαλκάνια», στην οποία συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι και η οποία αποβλέπει στην ενίσχυση της ερευνητικής ικανότητας της εν λόγω περιοχής. Μέχρι στιγμής, οι συνεδριάσεις στο πλαίσιο της πλατφόρμας αυτής γίνονται κάθε εξάμηνο.

Οι δραστηριότητες στον τομέα της *εκπαίδευσης και του πολιτισμού* στα Δυτικά Βαλκάνια ευνοούν την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και συμβάλλουν στη συμφιλίωση. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η έναρξη, το 2007, μιας πρωτοβουλίας για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση στη νοτιοανατολική Ευρώπη και οι εργασίες του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην εν λόγω περιοχή. Στο πλαίσιο του προγράμματος *Tempus* έχει αρχίσει ευρεία συνεργασία μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων των Δυτικών Βαλκανίων και των κρατών μελών της ΕΕ στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η ετήσια κοινοτική στήριξη που παρέχεται στα Δυτικά Βαλκάνια στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού ανέρχεται σε 20 εκατομμύρια ευρώ.

Τον Μάιο του 2008, θα πραγματοποιηθεί στη Λουμπλιάνα, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού έτους διαπολιτισμικού διαλόγου, διάσκεψη με θέμα «Πολιτιστικές πολιτικές και πρακτικές στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ». Η διάσκεψη θα εστιαστεί κυρίως στα Δυτικά Βαλκάνια. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης, έχει θέσει σε εφαρμογή περιφερειακό πρόγραμμα για την προστασία της *πολιτισμικής κληρονομιάς* στη νοτιοανατολική Ευρώπη, από το οποίο έχουν επιχορηγηθεί μέχρι σήμερα 177 κτίρια και τοποθεσίες.

Η Επιτροπή συμμετέχει επίσης σε *δραστηριότητες* για τη *μεταρρύθμιση των μέσων ενημέρωσης* στις οποίες παρέχει χρηματοδοτική βοήθεια. Τον Ιούνιο του 2008, θα πραγματοποιηθεί στην Κωνσταντινούπολη διάσκεψη για τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα.

Ένα ειδικό «παράθυρο» του προγράμματος «Νεολαία σε Δράση» της ΕΕ υποστηρίζει τις *δραστηριότητες για τους νέους* στα Δυτικά Βαλκάνια (ανταλλαγές νέων, σχέδια της ευρωπαϊκής εθελοντικής υπηρεσίας για τους νέους, κατάρτιση και δημιουργία δικτύων. Οι δραστηριότητες αυτές που ξεκίνησαν το 2007 θα αναπτυχθούν περαιτέρω το 2008.

Διασυνοριακή συνεργασία

Η διασυνοριακή συνεργασία ευνοεί τη συμφιλίωση και τις σχέσεις καλής γειτονίας, ενώ συγχρόνως διευκολύνει την ένταξη των δικαιούχων χωρών στην ΕΕ, κατά μείζονα λόγο σε μια περιοχή όπου μαίνονταν οι συγκρούσεις μέχρι πρόσφατα. Τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας προάγουν τις επαφές μεταξύ των λαών με τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε κοινές δραστηριότητες και με την ενθάρρυνση της ανάπτυξης διασυνοριακών επενδύσεων.

Η κοινοτική συνδρομή στη διασυνοριακή συνεργασία των Δυτικών Βαλκανίων στο πλαίσιο του μηχανισμού IPA έχει επεκταθεί για να καλύψει και τα σύνορα μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, πέρα από τα κοινά σύνορα των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων με τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η συνδρομή αυτή έχει αυξηθεί σημαντικά και θα ανέλθει συνολικά σε 50 εκατομμύρια ευρώ ετησίως για το διάστημα 2007-2011, έναντι μέσου ετήσιου όρου 20 εκατομμυρίων ευρώ για το διάστημα 2004-2006.

3. Ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και διάλογος – Νέος μηχανισμός χρηματοδότησης για την κοινωνία των πολιτών

Η κοινωνία των πολιτών αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο του δημοκρατικού πολιτικού βίου. Η ενεργός συμμετοχή της στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική μεταρρύθμιση των Δυτικών Βαλκανίων ενισχύει τη δημοκρατία και τη συμφιλίωση. Παρότι έχουν ληφθεί ορισμένα θετικά μέτρα, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών εξακολουθούν να είναι ανίσχυρες και χρειάζονται εκπαίδευση για να προσαρμοιστούν στις παρούσες συνθήκες. Επομένως, είναι σημαντικό να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις που ευνοούν την περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους.

Η συνδρομή της ΕΕ για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και το διάλογο στα Δυτικά Βαλκάνια είχε παρασχεθεί και στο παρελθόν με διάφορους μηχανισμούς και θα τύχει ιδιαίτερης προσοχής στο πλαίσιο του μηχανισμού IPA. Πολυάριθμοι είναι οι οργανισμοί που έτυχαν στήριξης, ιδίως στους τομείς των σχέσεων μεταξύ των εθνοτήτων, της προστασίας των μειονοτικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των Ρόμα, της μείωσης της φτώχειας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της κοινωνικής ανάπτυξης.

Η συνολική βοήθεια που έχει χορηγηθεί για την κοινωνία των πολιτών στα Δυτικά Βαλκάνια, στο πλαίσιο εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων, ανήλθε σε 27 εκατομμύρια ευρώ το διάστημα 2005-2007. Επιπλέον βοήθεια παρέχεται στο πλαίσιο των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας, καθώς και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού μηχανισμού για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (EIDHR)¹⁰.

Στο έγγραφο στρατηγικής του Νοεμβρίου 2007, η Επιτροπή ανακοίνωσε τη δημιουργία νέας διευκόλυνσης για την προαγωγή της κοινωνίας των πολιτών. Η συνεργασία θα καλύψει τομείς όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, την υγεία, το περιβάλλον, την προώθηση και την εκπροσώπηση των επιχειρήσεων, τα μέσα ενημέρωσης, τον πολιτισμό και την πολιτική για τους καταναλωτές. Η διευκόλυνση αυτή θα καλύψει τρεις τομείς δραστηριοτήτων:

- την υποστήριξη των πρωτοβουλιών της τοπικής κοινωνίας των πολιτών και της θεσμικής ανάπτυξης, κατά τρόπο ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος της·
- τα προγράμματα που αποβλέπουν στην επικοινωνία των δημοσιογράφων, νέων πολιτικών, επικεφαλής συνδικαλιστικών οργανώσεων, εκπαιδευτικών κ.λπ. με τα όργανα της ΕΕ·
- την παροχή βοήθειας για τη δημιουργία εταιρικών σχέσεων και την ανάπτυξη δικτύων μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των επιχειρήσεων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων και διαφόρων άλλων κοινωνικών εταίρων και επαγγελματικών οργανώσεων στις δικαιούχους χώρες και στους ομολόγους τους στην ΕΕ για την προώθηση της μεταφοράς των γνώσεων και των εμπειριών.

¹⁰ Η συνδρομή στα Δυτικά Βαλκάνια δυνάμει του EIDHR ανήλθε συνολικά σε 9 εκατ. ευρώ για το διάστημα 2005-2007. Για το 2008, προβλέπεται επιχορήγηση από το EIDHR ύψους 5,7 εκατ. ευρώ για τα Δυτικά Βαλκάνια.

Τα έργα θα πραγματοποιηθούν μέσω των εθνικών προγραμμάτων καθώς και των προγραμμάτων πολλαπλών δικαιούχων στο πλαίσιο του IPA. Ένα πρόγραμμα πολλαπλών δικαιούχων του IPA θα παράσχει τεχνική βοήθεια σε όλες τις συνιστώσες του μηχανισμού χρηματοδότησης. Θα παρασχεθεί επίσης τεχνική βοήθεια για την κατάρτιση, την προώθηση της ανάπτυξης ικανοτήτων, τη δημιουργία δικτύων και τη διάδοση των αποτελεσμάτων. Η χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων της κοινωνίας των πολιτών στα Δυτικά Βαλκάνια κατά το διάστημα 2008-10 θα τριπλασιαστεί σχεδόν σε σχέση με το διάστημα 2005-07. Ο νέος μηχανισμός θα παρουσιαστεί σε διάσκεψη της κοινωνίας των πολιτών που θα διεξαχθεί τον Απρίλιο του 2008, στις Βρυξέλλες.

Η Επιτροπή θα αρχίσει διάλογο με τις εκκλησίες και διάφορες άλλες θρησκευτικές ομάδες, λαμβανομένης υπόψη της ικανότητάς τους να συμβάλουν στη συμφιλίωση. Ο διάλογος αυτός θα επιτρέψει στις εν λόγω ομάδες να εξοικειωθούν με τις δομές και τις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ανταλλάξουν απόψεις.

4. Χρηστή διακυβέρνηση

Στο έγγραφο στρατηγικής για τη διεύρυνση του 2007, η Επιτροπή έδωσε απόλυτη προτεραιότητα στα βασικά ζητήματα διακυβέρνησης, όπως είναι η ενίσχυση των θεσμών, η δικαστική και διοικητική μεταρρύθμιση, η πρόληψη του οργανωμένου εγκλήματος και η καταπολέμηση της διαφθοράς. Η πλήρης συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY) παραμένει απαραίτητη προϋπόθεση για την προσχώρηση των ενδιαφερόμενων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Συνεργασία στον τομέα της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ασφάλειας¹¹

Η συνεργασία και οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας, κυρίως όσον αφορά την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, τη μεταρρύθμιση του δικαστικού κλάδου και της αστυνομίας, καθώς και την ενίσχυση της διαχείρισης των συνόρων, είναι θέματα ιδιαίτερης σημασίας για τα Δυτικά Βαλκάνια και αποτελούν βασική προτεραιότητα για την ευρωπαϊκή τους ατζέντα. Όσον αφορά τον τομέα αυτό, θα συνεχίσει να αφιερώνεται σημαντικό μέρος της συνολικής κοινοτικής βοήθειας στην περιοχή αυτή.

Στο τέλος του 2007, ολοκληρώθηκε με επιτυχία η *διαδικασία της Οχρίδας σχετικά με τη διαχείριση και την ασφάλεια των συνόρων* (που υποστηρίχθηκε και από την Επιτροπή). Η συνεργασία στον τομέα αυτό θα συνεχίσει στο πλαίσιο του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC).

Τα Δυτικά Βαλκάνια αποτελούν προτεραιότητα της *Ευρωπόλ*. Το 2007 η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας υπέγραψαν στρατηγικές συμφωνίες με την Ευρωπόλ, ενώ παρόμοιες συμφωνίες αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεων με το Μαυροβούνιο και τη Σερβία. Από το 2006 ισχύει επιχειρησιακή συμφωνία μεγαλύτερης εμβέλειας μεταξύ της Ευρωπόλ και της Κροατίας, η οποία υπέγραψε επίσης συμφωνία συνεργασίας με την *Eurojust*¹² τον Νοέμβριο του 2007.

¹¹ Για τις θεωρήσεις, βλ. το τμήμα 2.

¹² Η Eurojust είναι ένας οργανισμός της ΕΕ που ιδρύθηκε το 2002 για να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των αρμόδιων αρχών κρατών μελών σε περίπτωση έρευνας και δίωξης σοβαρών μορφών διασυνοριακού και οργανωμένου εγκλήματος.

Η ΕΕ στηρίζει τη στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής και του Περιφερειακού Κέντρου για την καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, *SECI*¹³, που έχει την έδρα του στο Βουκουρέστι. Είναι σκόπιμο να συναφθεί συμφωνία συνεργασίας μεταξύ των δύο οργανισμών μόλις εκδοθεί η νέα σύμβαση SECI (SELEC – Κέντρο Επιβολής του Νόμου στη νοτιοανατολική Ευρώπη), η οποία περιέχει νέους κανόνες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, σύμφωνα με τα συμπεράσματα για την περαιτέρω ανάπτυξη του κέντρου SECI, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΔΕΥ) τον Δεκέμβριο του 2006.

Η Επιτροπή στηρίζει την πρωτοβουλία της σλοβενικής προεδρίας σχετικά με τις *αξιολογήσεις των απειλών που αντιπροσωπεύει το οργανωμένο έγκλημα στη νοτιοανατολική Ευρώπη (SEE-OCTA)*, που πραγματοποιούνται από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων με τη συνδρομή του κέντρου SECI και της Ευρωπαϊκής. Τον Μάρτιο 2008 θα πραγματοποιηθεί στη Βιέννη διάσκεψη με θέμα τις αξιολογήσεις SEE-OCTA. Τα πρώτα αποτελέσματα των αξιολογήσεων αυτών θα υποβληθούν στο Συμβούλιο ΔΕΥ τον Ιούνιο του 2008.

Η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων θα εντατικοποιηθεί στους τομείς της *καταπολέμησης της τρομοκρατίας και της εμπορίας ανθρώπων*. Ο ευρωπαϊκός οργανισμός για τον συντονισμό των ενεργειών για την ασφάλεια των συνόρων (FRONTEX) ενισχύει τη συνεργασία με διάφορες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων βάσει εργασιακών ρυθμίσεων.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει ουσιαστική βοήθεια στα περιφερειακά έργα που αφορούν θέματα δικαιοσύνης, ελευθερίας και ασφάλειας, καθώς και την περιφερειακή συνεργασία μεταξύ εισαγγελικών αρχών, τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ της αστυνομίας και των τελωνειακών υπηρεσιών και τις ενέργειες που αφορούν τις πολιτικές στον τομέα του ασύλου, της μετανάστευσης και της έκδοσης θεωρήσεων.

Περιφερειακή σχολή δημόσιας διοίκησης (ReSPA)

Η *περιφερειακή σχολή δημόσιας διοίκησης (ReSPA)* δημιουργήθηκε τον Μάιο του 2006 με πρωτοβουλία της Επιτροπής. Λειτουργεί από τον Νοέμβριο του 2006 ως δίκτυο με σκοπό την προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας στον τομέα της δημόσιας διοίκησης, την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και την ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων στον τομέα αυτό. Από το τέλος του 2006, πραγματοποιήθηκαν αρκετές δραστηριότητες κατάρτισης,

Ο στόχος είναι η δημιουργία μιας πλήρους περιφερειακής σχολής δημόσιας διοίκησης στις αρχές του 2009. Οι προετοιμασίες έχουν ήδη αρχίσει και, τον Ιανουάριο του 2008, η διοικούσα επιτροπή ReSPA όρισε το Danilovgrad (Μαυροβούνιο) ως την πρώτη έδρα της σχολής. Οι προετοιμασίες για την υπογραφή της συμφωνίας με τη χώρα υποδοχής, που θα χορηγήσει νομική προσωπικότητα στη σχολή ReSPA, έχουν ήδη αρχίσει και οι διαδικασίες για τον διορισμό του διευθυντή και την πρόσληψη του προσωπικού θα ξεκινήσουν εντός του 2008. Τον Μάιο του 2008, θα υπογραφεί μνημόνιο συμφωνίας μεταξύ των δικαιούχων.

Το ευρωπαϊκό ινστιτούτο δημόσιας διοίκησης θα έχει ενεργό συμμετοχή κατά το νέο στάδιο του σχεδίου ReSPA. Επιδιώκεται επίσης η ενεργός συνεργασία με τις δημόσιες σχολές δημόσιας διοίκησης στα κράτη μέλη.

¹³ SECI – Πρωτοβουλία Συνεργασίας στη νοτιοανατολική Ευρώπη.

Η Επιτροπή στηρίζει την ίδρυση της ReSPA και εξασφαλίζει χρηματοδότηση για τα στάδια προετοιμασίας του σχεδίου. Οι δαπάνες λειτουργίας της σχολής θα καλύπτονται από τις συμμετέχουσες χώρες.

Αδελφοποιήσεις και δραστηριότητες στο πλαίσιο των προγραμμάτων TAIEX και SIGMA – Προγράμματα ευαισθητοποίησης της ΕΕ για τους ενδιαφερόμενους φορείς στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων

Οι αδελφοποιήσεις¹⁴ και οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος TAIEX¹⁵, που αποσκοπούν στην εξοικείωση των διοικητικών υπηρεσιών των υποψηφίων και των δυνάμει υποψηφίων χωρών με το κεκτημένο της ΕΕ και τα ευρωπαϊκά πρότυπα, αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος της κοινοτικής βοήθειας στην περιοχή.

Το μέσο αδελφοποίησης είναι διαθέσιμο στα Δυτικά Βαλκάνια για όλους τους τομείς του κεκτημένου της ΕΕ. Από τον Μάρτιο του 2006, ξεκίνησαν στην περιοχή δεκαπέντε νέα σχέδια αδελφοποίησης, για τα οποία διατίθεται συνολικός προϋπολογισμός 16,5 εκατ. ευρώ, και τα οποία αφορούν τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις, τα δημόσια οικονομικά και την εσωτερική αγορά (καθώς και τα τελωνειακά και τα φορολογικά θέματα), τον κοινωνικό τομέα και τη γεωργία. Οι δραστηριότητες αυτές θα συνεχιστούν.

Οι δραστηριότητες TAIEX της Επιτροπής στα Δυτικά Βαλκάνια καλύπτουν όλους τους τομείς της νομοθεσίας της ΕΕ, και ιδιαίτερα την εσωτερική αγορά, τη γεωργία και τις εσωτερικές υποθέσεις. Καλύπτουν, επίσης, τη μετάφραση του κεκτημένου της ΕΕ και θέματα ορολογίας. Από τον Μάρτιο του 2006, επωφελήθηκαν άμεσα από τη συνδρομή στο πλαίσιο του TAIEX περίπου 14 000 υπάλληλοι της περιοχής και διοργανώθηκαν πάνω από 530 εκδηλώσεις κατάρτισης και ενημέρωσης. Οι δραστηριότητες του προγράμματος TAIEX θα επεκταθούν μελλοντικά προς τη νομοθεσία της ΕΕ, την ενίσχυση του κράτους, τη χρηστή διακυβέρνηση και την κοινωνικό-οικονομική μεταρρύθμιση. Με τη βοήθεια του μέσου TAIEX θα δημιουργηθεί μηχανισμός ειδικά αφιερωμένος στη θεσμική ενίσχυση του Κοσσυφοπεδίου και πρόγραμμα με σκοπό τη συνεργασία των εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών με τους ομολόγους τους στην ΕΕ (βλ. παραπάνω).

Το πρόγραμμα TAIEX θα οργανώσει σε κάθε δυνάμει υποψήφια χώρα ειδικά προσαρμοσμένα σεμινάρια για γενικά θέματα που καλύπτουν τις πολιτικές και τις δομές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την προενταξιακή διαδικασία καθώς και τους σημαντικούς τομείς της νομοθεσίας της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να προσφέρει τη συνδρομή της βάσει του μέσου SIGMA¹⁶ για τη θεσμική ενίσχυση, που καλύπτει τις οριζόντιες πλευρές της δημόσιας διαχείρισης (μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, δημόσιες συμβάσεις, δεοντολογία του δημόσιου τομέα, καθώς και εξωτερικό και εσωτερικό δημοσιονομικό έλεγχο).

¹⁴ Το μέσο αδελφοποίησης δημιουργήθηκε το 1997 από την Επιτροπή με στόχο τη διοικητική συνεργασία στο πλαίσιο της διεύρυνσης για να βοηθήσει τις διοικητικές υπηρεσίες των τότε υποψηφίων χωρών να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν σωστά το κοινοτικό δίκαιο. Το μέσο αυτό εξελίχθηκε για να καταστεί ένα ειδικό μέσο διοικητικής βοήθειας από ομοτίμους, με τη συνεργασία εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη της ΕΕ.

¹⁵ TAIEX: υπηρεσία ανταλλαγής πληροφοριών σε θέματα τεχνικής βοήθειας.

¹⁶ SIGMA: στήριξη για τη βελτίωση των συστημάτων διακυβέρνησης και διαχείρισης. Πρωτοβουλία που εφαρμόζεται σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ και χρηματοδοτείται μέσω μιας σειράς συμφωνιών συνεισφοράς, των οποίων το συνολικό ποσό ανέρχεται σε περίπου 5 εκατ. ευρώ.

5. Κοινοβουλευτική συνεργασία

Για την επίτευξη προόδου, η ενεργός συμμετοχή των Κοινοβουλίων στις προετοιμασίες των χωρών εν όψει της προσχώρησής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καθοριστική σημασία.

Η συνεργασία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των Κοινοβουλίων των χωρών Δυτικών Βαλκανίων συνεχίστηκε μέσω των *μικτών κοινοβουλευτικών επιτροπών* με την Κροατία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και μέσω *διακοινοβουλευτικών συναντήσεων* με την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία. Επίσης, ανεπίσημες συνεδριάσεις αυτού του είδους πραγματοποιηθήκαν και με το Κοσσυφοπέδιο. Η συνεργασία θα συνεχιστεί με σεμινάρια και διακοινοβουλευτικά συνέδρια. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων - AFET) έχει την πρόθεση να στηρίξει τις δραστηριότητες του Συμβουλίου Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC) στον τομέα της κοινοβουλευτικής συνεργασίας.

Το 2007, δημιουργήθηκε τοπική γραμματεία για την κοινοβουλευτική συνεργασία στη νοτιοανατολική Ευρώπη, υπό την αιγίδα του βουλγαρικού κοινοβουλίου. Για τον σκοπό αυτό, την άνοιξη του 2008 θα υπογραφεί μνημόνιο συμφωνίας για τη διακοινοβουλευτική συνεργασία στη νοτιοανατολική Ευρώπη, η οποία μονογραφήθηκε τον Δεκέμβριο του 2007. Η περιφερειακή κοινοβουλευτική συνεργασία συνεχίστηκε επίσης σε περιφερειακό επίπεδο, στο πλαίσιο των ετήσιων συνεδριάσεων της διάσκεψης των επιτροπών για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση των κρατών που συμμετέχουν στη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης (Δυτικά Βαλκάνια COSAP) και στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού φόρουμ του Cetinje.

6. Εμπορική ολοκλήρωση – Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA)

Η διευρυμένη και τροποποιημένη *Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA)* υπογράφηκε τον Δεκέμβριο του 2006 και τέθηκε σε ισχύ για όλα τα μέρη τον Νοέμβριο του 2007. Θα συμβάλει στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, στην προώθηση του ενδοπεριφερειακού εμπορίου και στην ενσωμάτωση της εν λόγω περιοχής στο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον. Η περιφερειακή εμπορική ολοκλήρωση μέσω της CEFTA συμπληρώνει την εμπορική ολοκλήρωση μεταξύ των χωρών της περιοχής και της ΕΕ βάσει της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) και των Αυτόνομων Εμπορικών Μέτρων (ΑΤΜ). Μέχρι τον Απρίλιο του 2008 θα δημιουργηθεί στις Βρυξέλλες νέα γραμματεία για τη στήριξη της εκ περιτροπής προεδρίας της CEFTA.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει τεχνική και οικονομική στήριξη στα μέρη. Θα υποστηρίξει επίσης οικονομικά τη νέα γραμματεία κατά τα τρία πρώτα χρόνια.

Μεταξύ της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων δημιουργείται *διαγώνια σώρευση των κανόνων καταγωγής*¹⁷ για τις ενδιαφερόμενες χώρες της περιοχής. Οι απαιτούμενες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένης της σώρευσης με την Τουρκία για προϊόντα που καλύπτονται από την Τελωνειακή Ένωση, έχουν περιληφθεί στις ΣΣΣ ή στα πρόσθετα πρωτόκολλα, η διαπραγμάτευση των οποίων έγινε το 2007 και τα οποία θα τεθούν σε εφαρμογή με την έναρξη ισχύος των σχετικών Ενδιάμεσων Συμφωνιών και Πρόσθετων Πρωτοκόλλων. Τον

¹⁷ Η διαγώνια σώρευση των κανόνων καταγωγής είναι ένα σύστημα για τη διευκόλυνση της περιφερειακής εμπορικής ολοκλήρωσης. Χάρη στο σύστημα αυτό, μια χώρα μπορεί να μεταποιήσει και να εξαγάγει ένα προϊόν στην ΕΕ βάσει προτιμησιακής εμπορικής μεταχείρισης, ακόμη και εάν ένα συστατικό του προϊόντος κατάγεται από άλλη χώρα που συμμετέχει στο καθεστώς.

Οκτώβριο του 2007, οι Ευρωμεσογειακοί Υπουργοί Εμπορίου ενέκριναν την επέκταση του πανευρωμεσογειακού καθεστώτος διαγωνίας σώρευσης, ώστε να συμμετάσχουν και οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Για τον σκοπό αυτό, πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες τεχνικές προετοιμασίες και οι επίσημες αποφάσεις αναμένεται να ληφθούν εντός του 2008. Η Επιτροπή εξετάζει τρόπους για να εξασφαλίσει στην ταχύτερη εφαρμογή της διαγωνίας σώρευσης μεταξύ των Δυτικών Βαλκανίων, της Τουρκίας, της ΕΖΕΣ και της ΕΕ. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει τεχνική και οικονομική στήριξη στις φορολογικές και τελωνειακές υπηρεσίες, κυρίως ενόψει της έναρξης ισχύος της ζώνης διαγωνίας σώρευσης.

Η προσχώρηση στον ΠΟΕ είναι καθοριστικής σημασίας για την προώθηση οικονομικών και εμπορικών μεταρρυθμίσεων. Η Επιτροπή συνεχίζει να παρέχει τεχνική και οικονομική στήριξη στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, στο Μαυροβούνιο και στη Σερβία στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για την προσχώρησή τους στον ΠΟΕ. Άλλα μέτρα για την στήριξη της εμπορικής ολοκλήρωσης περιλαμβάνουν τη συμμετοχή σε προσκλήσεις υποβολής προσφορών βάσει των νέων προενταξιακών μηχανισμών και μηχανισμών γειτονίας (IPA και ENPI) και τη συνεχή χρηματοδοτική στήριξη για την ευθυγράμμιση των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων με τις κυριότερες πλευρές της νομοθεσίας της ΕΕ στον εμπορικό τομέα.

7. Οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας, η μείωση των υψηλών επιπέδων ανεργίας, η προώθηση του ανθρώπινου δυναμικού και της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, η υλοποίηση υποδομών και η εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής είναι βασικές προκλήσεις σε όλα τα Δυτικά Βαλκάνια. Η Επιτροπή στηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και για την εξοικείωση με τους στόχους της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας και στην προετοιμασία της ΕΕ για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης, της γήρανσης και των κλιματικών αλλαγών. Η γεωργική και η αγροτική ανάπτυξη είναι επίσης σημεία ουσιαστικής σημασίας και ο ρόλος τους απαιτεί τη δέουσα προσοχή όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής. Η Επιτροπή συνεργάζεται στενά με τους ΔΧΟ και άλλους χορηγούς για την αντιμετώπιση των βασικών αναγκών της περιοχής όσον αφορά την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.

Στήριξη της οικονομικής σταθεροποίησης και των μεταρρυθμίσεων της εν λόγω περιοχής

Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων συνεχίζουν να εργάζονται με σκοπό την εκπλήρωση των οικονομικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης, τα οποία απαιτούν την ύπαρξη λειτουργούσας οικονομίας της αγοράς καθώς και την ικανότητα αντιμετώπισης της ανταγωνιστικής πίεσης και των δυνάμεων της αγοράς στο πλαίσιο της ΕΕ. Οι χώρες αυτές πρέπει επίσης να προετοιμαστούν για την μελλοντική συμμετοχή στις διαδικασίες συντονισμού της πολυμερούς εποπτείας και της οικονομικής πολιτικής, που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Η Επιτροπή στηρίζει τις προσπάθειές τους. Οι υποψήφιες χώρες έχουν αναπτύξει προενταξιακά οικονομικά προγράμματα τα οποία καθορίζουν τις προτάσεις τους για μεταρρύθμιση. Επιπλέον, από τον Δεκέμβριο του 2006, οι δυνάμει υποψήφιες χώρες καταρτίζουν ετήσια οικονομικά και φορολογικά προγράμματα τα οποία αξιολογούνται από την Επιτροπή. Μεταξύ της Επιτροπής και των αντίστοιχων χωρών πραγματοποιείται τακτικός διμερής οικονομικός διάλογος. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων μπορούν επίσης να επωφεληθούν από τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή της ΕΚ.

Συνεργασία με τους ΔΧΟ για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

Η Επιτροπή έχει αναλάβει δέσμευση να αναπτύξει στενότερα τον συντονισμό μεταξύ της ΕΤΕπ, της ΕΤΑΑ και άλλων ΔΧΟ που στηρίζουν τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη στα Δυτικά Βαλκάνια. Η Επιτροπή και οι ΔΧΟ επικεντρώνονται σε τρεις τομείς προτεραιότητας: τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), την ενεργειακή απόδοση και τις υποδομές.

Τον Μάρτιο του 2007, συστάθηκε συμβουλευτική ομάδα ΔΧΟ για την κάλυψη των περιφερειακών μεταφορών, της ενέργειας και των περιβαλλοντικών έργων, των δήμων και κοινοτήτων, και των δημόσιων και ιδιωτικών εταιρικών σχέσεων καθώς και κοινωνικών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της υγείας, της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και της αγοράς εργασίας.

Τον Νοέμβριο του 2007, η Επιτροπή συμφώνησε με την ΕΤΕπ, την ΕΤΑΑ και την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δημιουργία διευκόλυνσης για έργα υποδομής στα Δυτικά Βαλκάνια. Η διευκόλυνση έχει ήδη ξεκινήσει με προϋπολογισμό 16 εκατ. ευρώ. Θα βοηθήσει την προετοιμασία χρηματοδότησης επενδυτικών έργων από επιχορηγήσεις και δάνεια στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, του περιβάλλοντος και της κοινωνικής υποδομής. Η διευκόλυνση θα διευρυνθεί γρήγορα ώστε να συμπεριλάβει κι άλλους ενδιαφερόμενους χορηγούς και συμπληρωματικές μορφές συνεργασίας. Η Επιτροπή, η ΕΤΕπ, η ΕΤΑΑ και η Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν αναλάβει τη δέσμευση να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια μέχρι το 2010 με άλλους ΔΧΟ και χορηγούς με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της εναρμόνισης και της συνεργασίας σε επενδύσεις για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Το *Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη νοτιοανατολική Ευρώπη (EFSE)* παρέχει στις εμπορικές τράπεζες και στους μη τραπεζικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς δανειακές διευκολύνσεις για τη στήριξη της ανάπτυξης των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των νοικοκυριών. Το Ταμείο EFSE παρείχε μικροπιστώσεις σε περισσότερες από 65 000 μικρές επιχειρήσεις στην περιοχή κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών. Το Ταμείο κατάφερε επίσης να προσελκύσει ιδιωτικά κεφάλαια για τη χορήγηση μικροδανείων. Η Επιτροπή συμμετέχει στο Ταμείο EFSE από το 2006. Η Επιτροπή εξετάζει τη σκοπιμότητα μελλοντικών πρωτοβουλιών για τη στήριξη μικρών επιχειρήσεων στην περιοχή.

Στο πλαίσιο του *Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις*, που παρατάθηκε μέχρι το 2009 για τα Δυτικά Βαλκάνια, πραγματοποιήθηκε σειρά δραστηριοτήτων που συνεπάγονται πολιτικές αξιολογήσεις και περιφερειακές συνεδριάσεις. Οι χώρες της περιοχής έχουν τώρα ενσωματωθεί στο νέο δίκτυο «*Enterprise Europe Network*», το δίκτυο της ΕΕ για τις υπηρεσίες στήριξης των ΜΜΕ.

Πολιτική απασχόλησης και κοινωνικά θέματα

Κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων ετών πραγματοποιήθηκαν ορισμένες περιφερειακές πρωτοβουλίες στον τομέα της πολιτικής απασχόλησης, των κοινωνικών θεμάτων και του κοινωνικού διαλόγου με τη στήριξη της Επιτροπής. Στο πλαίσιο της «διαδικασίας του Βουκουρεστίου», συνεχίστηκε η εξέταση της πολιτικής απασχόλησης κάθε χώρας και άρχισαν εργασίες για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας και για τη δικτύωση των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης. Πραγματοποιήθηκαν διάφορες περιφερειακές συναντήσεις και συνεδριάσεις για θέματα που αφορούν την απασχόληση, τον κοινωνικό διάλογο και την κοινωνική προστασία. Τον Οκτώβριο του 2007, συμφωνήθηκαν κοινές πολιτικές προτεραιότητες από τους υπουργούς των Δυτικών Βαλκανίων για την απασχόληση, την εργασία και τις κοινωνικές υποθέσεις («συμπεράσματα Budva»). Επίσης, υπογράφηκε δήλωση για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης από υπουργούς κοινωνικών υποθέσεων («Δήλωση των Τιράνων»). Παρέχεται κοινωνική στήριξη σε πρόγραμμα για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Οι δραστηριότητες αυτές θα συνεχιστούν. Τον Ιούνιο του 2008, θα πραγματοποιηθεί ανεπίσημη συνάντηση των υπουργών εργασίας και κοινωνικών υποθέσεων για την απασχόληση των νέων.

Ενέργεια

Η προμήθεια ενέργειας είναι θέμα ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της οικονομικής ανάπτυξης στη νοτιοανατολική Ευρώπη.

Στόχος της *Συνθήκης για την Ενεργειακή Κοινότητα*, η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 2006, είναι η καθιέρωση σταθερού κανονιστικού πλαισίου και πλαισίου αγοράς ικανού να προσελκύει επενδύσεις για την παραγωγή και τη μεταφορά ενέργειας, καθώς και για δίκτυα ενέργειας. Η καθιέρωση ενιαίας ζώνης διακανονισμού στην περιοχή, ευθυγραμμισμένης με τη νομοθεσία της ΕΕ, θα βοηθήσει να εξαιρεθεί ο κατακερματισμός της αγοράς, θα κατοχυρώσει την ασφάλεια των προμηθειών και θα συμβάλει στη βελτίωση της κατάστασης του περιβάλλοντος. Αυτό σημαίνει ότι βασικά τμήματα του κερτημένου της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας εφαρμόζονται τώρα πλήρως στα Δυτικά Βαλκάνια.

Όλοι οι οργανισμοί που προβλέπονται από τη συνθήκη έχουν δημιουργηθεί και είναι εν λειτουργία. Οι κύριοι συντελεστές στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου συνέρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Το 2007, πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση για τις επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές και εγκρίθηκε κατάλογος έργων προτεραιότητας στον τομέα αυτό. Επίσης, υπογράφηκε μνημόνιο συμφωνίας για την καλύτερη συνεκτίμηση της κοινωνικής διάστασης της Ενεργειακής Κοινότητας.

Το 2007, δημιουργήθηκε νέα *διευκόλυνση στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης* για τα Δυτικά Βαλκάνια δυνάμει του μηχανισμού IPA και σε συνεργασία με τους ΔΧΟ. Η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει τη διευκόλυνση αυτή.

Μεταφορές

Η ανάπτυξη αξιόπιστου δικτύου μεταφορών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την οικονομική πρόοδο και την κοινωνική ολοκλήρωση της περιοχής, καθώς και για τη διευκόλυνση της πρόσβασής της στα δίκτυα μεταφορών και στην εσωτερική αγορά.

Η Επιτροπή προτείνει διαπραγματευτικές οδηγίες για την επεξεργασία *συνθήκης για την ίδρυση κοινότητας μεταφορών με τα Δυτικά Βαλκάνια*, με σκοπό τη δημιουργία ολοκληρωμένης αγοράς για τις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές καθώς και για τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές και τις θαλάσσιες μεταφορές στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων. Η πρόταση στηρίζεται στις διερευνητικές συνομιλίες για τη συνεργασία στον τομέα των μεταφορών που ξεκίνησαν στις αρχές του 2007 με όλες τις γειτονικές χώρες της ΕΕ και που ολοκληρώθηκαν με επιτυχία με τα Δυτικά Βαλκάνια¹⁸.

Το Παρατηρητήριο Μεταφορών της νοτιοανατολικής Ευρώπης (SEETO) και η Γραμματεία για το μνημόνιο συμφωνίας (2004) για την ανάπτυξη του *Κύριου Δικτύου Περιφερειακών Μεταφορών της νοτιοανατολικής Ευρώπης* προετοίμασαν πολυετή προγράμματα, στα οποία αναφέρονται οι προτεραιότητες για την περιοχή. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει οικονομική και τεχνική βοήθεια για τη συνέχιση των εργασιών στον τομέα αυτό.

Η συμφωνία για τον *Κοινό Ευρωπαϊκό Αεροπορικό Χώρο (ECAA)*, που υπογράφηκε τον Ιούνιο του 2006, αποσκοπεί στην ένταξη των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην εσωτερική αγορά αεροπορικών μεταφορών. Βάσει της ECAA, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων θα εφαρμόσουν πλήρως την κοινοτική νομοθεσία στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, καθώς και υψηλά πρότυπα προστασίας και ασφάλειας, ενώ οι αεροπορικές τους εταιρείες θα έχουν ελεύθερη πρόσβαση στη διευρυμένη ενιαία ευρωπαϊκή αγορά αεροπορικών μεταφορών. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τα συμβαλλόμενα μέρη να επικυρώσουν αμέσως τη συμφωνία αυτή, ώστε να τεθεί σε εφαρμογή το γρηγορότερο δυνατό. Η Επιτροπή θα παράσχει τεχνική βοήθεια για την εφαρμογή της συμφωνίας.

Πρόληψη, ετοιμότητα και αντιμετώπιση καταστροφών

Οι μεγάλες δασικές πυρκαγιές το καλοκαίρι του 2007 και οι συχνές πλημμύρες στην περιοχή δείχνουν ότι οι χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης πρέπει να αναπτύξουν την ικανότητά τους και να ενισχύσουν την περιφερειακή συνεργασία στον τομέα της πολιτικής προστασίας και της πρόληψης καταστροφών. Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη συστημάτων ενημέρωσης για τη διαχείριση των καταστροφών, την αγορά εξοπλισμού και εργαλείων επικοινωνίας σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, την αύξηση της ικανότητας και τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας, των πυροσβεστικών υπηρεσιών, των υδρολογικών και μετεωρολογικών υπηρεσιών καθώς και του τομέα της υγείας. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει να ενεργοποιήσει τη συμμετοχή των υποψηφίων χωρών και των δυνάμει υποψηφίων χωρών στις δραστηριότητες της Κοινότητας στον τομέα της πολιτικής προστασίας.

¹⁸ Η πρόταση αυτή περιλαμβάνεται στη δέσμη μέτρων που εγκρίθηκαν παράλληλα με την παρούσα ανακοίνωση.

Το 2008, η Επιτροπή θα αναλάβει *πρωτοβουλία για τη μείωση των κινδύνων καταστροφών* με σκοπό την προετοιμασία περιφερειακής στρατηγικής και την ανάπτυξη της ικανότητας των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και της Τουρκίας για τη συλλογή, επεξεργασία και ανταλλαγή δεδομένων. Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί σε στενή συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς στον τομέα αυτό – την Παγκόσμια Τράπεζα, τον ΟΗΕ, το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC) και την πρωτοβουλία για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση καταστροφών για τη νοτιοανατολική Ευρώπη (DPPI SEE) – και θα συμπληρώσει τις δραστηριότητές τους. Το πρόγραμμα αυτό θα επικεντρωθεί κυρίως στη συνέργειες με την πρωτοβουλία της Παγκόσμιας Τράπεζας και του ΟΗΕ για τη μείωση των κινδύνων καταστροφής και τα μέτρα προσαρμογής.

Ο *κοινοτικός μηχανισμός πολιτικής προστασίας* διευκολύνει την ετοιμότητα αντιμετώπισης μειζόνων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, ενώ το κοινοτικό *χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας* παρέχει τη νομική βάση για τη χρηματοδότηση όλων των δραστηριοτήτων της ΕΕ στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Από το 2007, και τα δύο αυτά μέσα είναι προσπελάσιμα από τις υποψήφιες χώρες και καθιστούν δυνατή τη συνεργασία με άλλες τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των δυνάμει υποψήφιων χωρών.

Η Επιτροπή στηρίζει την πλήρη και άμεση συμμετοχή των υποψήφιων χωρών στα μέσα πολιτικής προστασίας. Οι συμμετέχουσες χώρες θα έχουν τη δυνατότητα να λάβουν μέρος σε όλες τις κοινοτικές δραστηριότητες στον τομέα της πολιτικής προστασίας, κυρίως στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, στα προγράμματα κατάρτισης, στις ασκήσεις προσομοίωσης και στην άμεση ανταπόκριση σε αιτήματα βοήθειας πολιτικής προστασίας μέσω του μηχανισμού αυτού.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει επίσης τις δυνάμει υποψήφιες χώρες να χρησιμοποιούν, ανάλογα με τις ανάγκες τους, τη δυνατότητα συνεργασίας βάσει του κοινοτικού μηχανισμού πολιτικής προστασίας και του χρηματοδοτικού μέσου πολιτικής προστασίας. Η συνεργασία αυτή μπορεί να καλύπτει τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής και των δύο μέσων, δηλαδή τη μείωση των κινδύνων καταστροφής, την παρακολούθηση, την ενημέρωση και τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης, τα εργαλεία επικοινωνίας σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, την αύξηση της επιχειρησιακής ικανότητας και τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών πολιτικής προστασίας. Οι δυνάμει υποψήφιες χώρες πρέπει σταδιακά να ενταχθούν στη διαδικασία ανάπτυξης της δυνατότητας ταχείας αντίδρασης της ΕΕ με βάση τις μονάδες πολιτικής προστασίας. Σε περίπτωση καταστροφής, οι χώρες αυτές μπορούν να επωφεληθούν επίσης από βοήθεια πολιτικής προστασίας της ΕΕ παρεχόμενη από τα κράτη μέλη μέσω του εν λόγω μηχανισμού.

Οι υποψήφιες χώρες που διαπραγματεύονται την προσχώρησή τους είναι επιλέξιμες για βοήθεια από το Ταμείο Αλληλεγγύης. Σε περίπτωση καταστροφής, όλες οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων μπορούν επίσης να λάβουν βοήθεια στο πλαίσιο της ανθρωπιστικής βοήθειας.

Η πρωτοβουλία για την πρόληψη, την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση καταστροφών για τη νοτιοανατολική Ευρώπη (DPPI SEE), που ξεκίνησε βάσει του συμφώνου σταθερότητας, αναπτύσσει θεσμικό πλαίσιο και εντατικοποιεί τις δραστηριότητές της σε τομείς όπως είναι η αντιμετώπιση των πλημμυρών, οι κίνδυνοι σεισμών και η διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας κοινής μονάδας αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων και πρόγραμμα κατάρτισης για τη διαχείριση κινδύνων. Τον Απρίλιο του 2008, η Βουλγαρία, που έχει αναλάβει την προεδρία της Διαδικασίας για τη Συνεργασία στη νοτιοανατολική Ευρώπη (SEECF), θα οργανώσει στη Σόφια διάσκεψη υψηλού επιπέδου σχετικά με την πρόληψη καταστροφών και την ετοιμότητα αντιμετώπισής τους. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται με την πρωτοβουλία DPPI SEE και με το συμβούλιο περιφερειακής συνεργασίας. Επίσης, θα προσπαθήσει να εξασφαλίσει ότι οι περιφερειακές πρωτοβουλίες είναι απόλυτα συνεκτικές με την κοινοτική δράση στον τομέα της πολιτικής προστασίας.

Δούναβης: Προστασία του περιβάλλοντος και ναυσιπλοΐα

Η Επιτροπή στηρίζει ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών και οργανισμών που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος, στην καλύτερη χρησιμοποίηση του δυναμικού των εσωτερικών πλωτών μεταφορών και σε υψηλό επίπεδο πρόληψης των καταστροφών στον Δούναβη. Συγκεκριμένα, έχει αναληφθεί δράση υπό την αιγίδα της διεθνούς επιτροπής για την προστασία του Δούναβη (ICPDR): η πρόσφατη κοινή δήλωση για τη ναυσιπλοΐα και τη περιβαλλοντική βιωσιμότητα του Δούναβη θα συμβάλει αποτελεσματικά στην επεξεργασία ολοκληρωμένης προσέγγισης για κάθε ειδικό έργο. Η Επιτροπή διεξήγαγε διαπραγματεύσεις για την πρόσβαση της Κοινότητας στην επιτροπή του Δούναβη, που ρυθμίζει τη ναυσιπλοΐα στον ποταμό αυτό.

8. Χρηματοδοτική στήριξη της Κοινότητας και συντονισμός των χορηγών

Από το 2007, η ΕΕ παρέχει *χρηματοδοτική στήριξη* στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων με το νέο μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας (IPA)¹⁹.

Ο μηχανισμός IPA αναδιοργανώνει το σύνολο της προενταξιακής βοήθειας σε ενιαίο πλαίσιο. Ο μηχανισμός αυτός δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην οικειοποίηση της εφαρμογής από τις δικαιούχους χώρες, στη στήριξη της διασυννοριακής συνεργασίας και στη μάθηση μέσα από την πράξη. Επίσης, προετοιμάζει τις υποψήφιες χώρες να θέσουν σε εφαρμογή, τη στιγμή της προσχώρησης, τα ταμεία περιφερειακής ανάπτυξης, τα κοινωνικά ταμεία, τα ταμεία για την ανάπτυξη της υπαίθρου και τα ταμεία συνοχής.

Κατά το διάστημα 2007-2011, τα Δυτικά Βαλκάνια θα λάβουν δυνάμει του IPA περίπου 4 δισ. ευρώ. Το ποσό αυτό, που ισοδυναμεί με 30 ευρώ κατά κεφαλή ετησίως, είναι κατά πολύ το υψηλότερο που έχει ποτέ χορηγηθεί από την ΕΚ σε οποιαδήποτε περιοχή του κόσμου.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην συγκρότηση του κράτους, στο κράτος δικαίου, στη συμφιλίωση, στη διοικητική και δικαστική μεταρρύθμιση και στην καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις. Το Συμβούλιο έχει επανειλημμένως δηλώσει ότι οι τομείς αυτοί πρέπει να εξετάζονται ήδη από την αρχή της διαδικασίας προσχώρησης.

¹⁹ Ο μηχανισμός IPA αφορά όλες τις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, δηλαδή τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και την Τουρκία.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα αυξήσει τα δάνεια που χορηγεί στην περιοχή (από 1,9 δισ. ευρώ συνολικά για το διάστημα 2005-2007, σε 2,8 δισ. ευρώ – σύμφωνα με τις εκτιμήσεις – για το διάστημα 2008-2010). Το ποσό αυτό συμπεριλαμβάνει τα δάνεια που καλύπτονται από την εγγύηση του κοινοτικού προϋπολογισμού και τα δάνεια που χορηγεί η ΕΤΕ με δικό της κίνδυνο. Οι δραστηριότητες δανειοδότησης της ΕΤΕ στα Δυτικά Βαλκάνια περιστρέφονται κυρίως γύρω από έργα στον τομέα των μεταφορών, της ενέργειας, των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του περιβάλλοντος, των κοινοτικών υποδομών, της εκπαίδευσης και της υγείας.

Καταβάλλονται σημαντικές προσπάθειες για την υποστήριξη του Κοσσυφοπέδιου. Πρόκειται να χορηγηθούν πάνω από ένα δισ. ευρώ από διάφορα χρηματοδοτικά μέσα για την υποστήριξη της ανάπτυξης του Κοσσυφοπέδιου και τη χρηματοδότηση της διεθνούς παρουσίας για το διάστημα 2007-2010.

Ο συντονισμός μεταξύ της Επιτροπής και των λοιπών χορηγών είναι καθοριστικής σημασίας για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας, της συνοχής, της αποτελεσματικότητας και της ορθολογικής χρησιμοποίησης της συνδρομής. Η Επιτροπή διπλασιάζει τις προσπάθειές της στον τομέα αυτό, με τη συμμετοχή της ΕΤΕ, της ΕΤΕΑ και διαφόρων άλλων διεθνών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και διμερών χορηγών, με σκοπό να συγκεντρώσει τη μεγαλύτερη δυνατή βοήθεια, συνδυάζοντας επιχορηγήσεις και δάνεια, για να ικανοποιήσει τις πρωταρχικές ανάγκες εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης της εν λόγω περιοχής.

Το 2006, η Επιτροπή υπέγραψε μνημόνιο συμφωνίας με διάφορους ΔΧΟ²⁰ για τον συντονισμό της βοήθειας που παρέχεται στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, καθώς και για τη συνεργασία τους στον τομέα αυτό. Σε τοπικό επίπεδο, δημιουργήθηκε μηχανισμός διαβούλευσης για τον προγραμματισμό IPA, το 2007, στις δικαιούχους χώρες, με τα προξενία των κρατών μελών, τα τοπικά γραφεία των ΔΟΧ και τους μη κοινοτικούς χορηγούς. Ο συντονισμός αυτός θα συνεχιστεί και θα εντατικοποιηθεί.

Οι δικαιούχοι θα εξακολουθήσουν να συμμετέχουν και να δίνουν τη γνώμη τους ήδη από την αρχή του κύκλου προγραμματισμού και καθ'όλη τη διάρκεια του κύκλου αυτού, τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε περιφερειακό, όπου θα διοργανώνονται τακτικά συνεδριάσεις.

Το Δεκέμβριο του 2007, η Επιτροπή συνήντησε όλους τους διμερείς χορηγούς που χρηματοδοτούν σημαντικά προγράμματα στα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς και αντιπροσώπους των ΔΟΧ. Με τον τρόπο αυτό, δημιουργήθηκε ένα πλαίσιο στενότερης συνεργασίας για τη βοήθεια που παρέχεται στην περιοχή. Τον Ιούνιο του 2008, η Επιτροπή θα διοργανώσει συνάντηση παρακολούθησης υψηλού επιπέδου με σκοπό να συντονίσει, ανά χώρα και ανά τομέα, τη βοήθεια που παρέχουν όλοι οι κυριότεροι φορείς που παρεμβαίνουν στην εν λόγω περιοχή.

Η Επιτροπή προετοιμάζει *διάσκεψη χορηγών για το Κοσσυφοπέδιο*, με σκοπό να διασφαλίσει τη χρηματοδοτική βοήθεια που απαιτείται για να μπορέσει το Κοσσυφοπέδιο να εφαρμόσει το καθεστώς του και να προωθήσει την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη όλων των κοινοτήτων. Τα κράτη μέλη της ΕΕ και διάφοροι άλλοι διεθνείς χορηγοί θα κληθούν να συμμετάσχουν στη χρηματοδότηση.

²⁰ Η ΕΤΕ, η ΕΤΕΑ, η ΔΤΑΑ και ο ΔΟΧ, η Χρηματοδοτική Συνεργασία του Βορρά για το Περιβάλλον, η Αναπτυξιακή Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης και η Τράπεζα Εμπορίου και Ανάπτυξης του Ευξείνου Πόντου.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο καλούνται να θέσουν υπό σημείωση τα ακόλουθα συμπεράσματα.

- Το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων βρίσκεται εντός της ΕΕ. Η ΕΕ υπογραμμίζει τη σημασία της ειρήνης, της σταθερότητας και της ασφάλειας στην περιοχή αυτή της Ευρώπης και χαιρετίζει όλες τις προσπάθειες των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων να προσεγγίσουν την ΕΕ με την εκπλήρωση των απαιτούμενων προϋποθέσεων. Οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων διαθέτουν το δυναμικό που θα τους επιτρέψει να προσχωρήσουν γρηγορότερα στην ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι θα ακολουθήσουν την οδό των μεταρρυθμίσεων και της συμφιλίωσης και θα εκπληρώσουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις. Η ΕΕ θα τις βοηθήσει στις προσπάθειές τους.
- Το τρέχον έτος είναι καθοριστικό για τα Δυτικά Βαλκάνια. Οι δημοκρατικά εκλεγμένοι ηγέτες της εν λόγω περιοχής είναι εκείνοι που θα αποφασίσουν σε τελική ανάλυση αν οι χώρες τους θα προχωρήσουν αποφασιστικά προς την οδό της σταθερότητας και του ευρωπαϊκού μέλλοντος.
- Η Κροατία μπορεί να πραγματοποιήσει σημαντική πρόοδο κατά το έτος αυτό, το οποίο μπορεί να είναι αποφασιστικό για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις, υπό τον όρο ότι η χώρα θα προωθήσει σημαντικά ορισμένους θεμελιώδεις τομείς μεταρρύθμισης και θα τηρήσει τα ορόσημα. Η Κροατία πρέπει να ρυθμίσει χωρίς καθυστέρηση το θέμα της Ζώνης Οικολογικής Προστασίας και Προστασίας της Αλιείας, ευθυγραμμίζόμενη με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου.
- Η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας πρέπει να υλοποιήσει τις κυριότερες προτεραιότητες που έχουν καθοριστεί ως ορόσημα, ούτως ώστε να αποδείξει ότι είναι έτοιμη να αρχίσει τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η χώρα αυτή μπορεί να πραγματοποιήσει την απαιτούμενη πρόοδο το 2008, εφόσον υπάρξει ικανοποιητική πολιτική βούληση και εφόσον καταβληθούν αδιάλειπτες προσπάθειες. Οι τυχόν συστάσεις της Επιτροπής θα γίνουν με βάση την έκθεση προόδου που θα υποβληθεί το φθινόπωρο.
- Για να προχωρήσει περισσότερο προς την ΕΕ, η Αλβανία πρέπει να εφαρμόσει ικανοποιητικά τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, να διασφαλίσει την τήρηση των διεθνών προτύπων κατά τις προσεχείς εκλογές και να ενισχύσει το κράτος δικαίου, ιδίως την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος.
- Η περαιτέρω πρόοδος του Μαυροβουνίου προς την κατεύθυνση της ΕΕ εξαρτάται από την ενίσχυση του κράτους δικαίου, ιδίως την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας και την επίτευξη ευρύτερης συναίνεσης για την συγκρότηση του κράτους. Η ικανοποιητική εφαρμογή της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης είναι θεμελιώδους σημασίας.
- Η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη θα μπορέσει να υπογραφεί μόλις εκπληρώσει η χώρα τις τελευταίες απαιτούμενες προϋποθέσεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό μπορεί να γίνει πολύ σύντομα, εφόσον υπάρχει η απαιτούμενη πολιτική βούληση και συναίνεση.

- Η Σερβία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο για τη διασφάλιση της σταθερότητας, τις σχέσεις καλής γειτονίας και την περιφερειακή συνεργασία στα Δυτικά Βαλκάνια. Η Επιτροπή υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2007, σύμφωνα με τα οποία μπορεί να επισπευσθεί η πρόοδος προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος της υποψήφιας χώρας. Καλεί τη Σερβία να επαναβεβαιώσει τη δέσμευσή της για σύσφιξη των σχέσεών της με την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Για την ΕΕ ισχύει πάντα η δέσμευση να υποστηρίζει την πολιτική και οικονομική ανάπτυξη του Κοσσυφοπεδίου. Όπως και για τις υπόλοιπες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, η ευρωπαϊκή προοπτική του Κοσσυφοπεδίου είναι σαφής και απτή. Προς το σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει τα μέσα που διαθέτει, ιδίως για την ενθάρρυνση των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, την καθιέρωση σχέσεων καλής γειτονίας και την επίτευξη οικονομικής προόδου.
- Οι βασικές προτεραιότητες των Δυτικών Βαλκανίων στον τομέα των μεταρρυθμίσεων συνίστανται σε θεμελιώδη ζητήματα, όπως η συγκρότηση του κράτους, η χρηστή διακυβέρνηση, η διοικητική και δικαστική μεταρρύθμιση, το κράτος δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, η συμφιλίωση, η κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών. Η πλήρης συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία (ICTY) παραμένει απαραίτητη προϋπόθεση για την προσχώρηση των ενδιαφερόμενων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η Επιτροπή αρχίζει διάλογο με όλες τις ενδιαφερόμενες χώρες της εν λόγω περιοχής για να καταρτίσει το συντομότερο δυνατό οδικούς χάρτες σχετικά με τις προϋποθέσεις κατάργησης της υποχρέωσης θεώρησης. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή θα παρακολουθούν την πρόοδο της διαδικασίας αυτής.
- Η Επιτροπή θα αυξήσει ακόμη περισσότερο τον αριθμό των υποτροφιών που χορηγούνται σε σπουδαστές των Δυτικών Βαλκανίων για σπουδές στην ΕΕ.
- Θα εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για να διασφαλιστεί η πλήρης συμμετοχή των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων σε κοινοτικά προγράμματα και οργανώσεις.
- Η Επιτροπή θα αυξήσει αισθητά τη βοήθεια που παρέχει για την ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών και το διάλογο με την κοινωνία των πολιτών. Προς το σκοπό αυτό, δημιουργείται ένα νέο χρηματοδοτικό μέσο.
- Η Επιτροπή υποστηρίζει την Περιφερειακή σχολή δημόσιας διοίκησης (ReSPA) και θα μεριμνήσει για την αναβάθμισή της σε μια πλήρως λειτουργούσα σχολή. Η σχολή αυτή που θα βρίσκεται στο Danilovgrad, Μαυροβούνιο, θα πρέπει να αρχίσει να λειτουργεί στις αρχές του 2009.

- Ο συντονισμός με τους Διεθνείς Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς, ιδίως με την ΕΤΕ και την ΕΤΑΑ, καθώς και με τους διμερείς χορηγούς θα ενισχυθεί, ώστε να συγκεντρωθούν επιχορηγήσεις και δάνεια για τη χρηματοδότηση του εκσυγχρονισμού και της ανάπτυξης. Η Επιτροπή, η ΕΤΕ, η ΕΤΑΑ και η Αναπτυξιακή Τράπεζα του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν αναλάβει να δημιουργήσουν, έως το 2010, ένα πλαίσιο επενδύσεων στα Δυτικά Βαλκάνια, μαζί με άλλους ΔΧΟ. Η Επιτροπή, μαζί με ορισμένους ΔΟΧ και διμερείς χορηγούς, εγκαινιάζει πρωτοβουλία για τις υποδομές των Δυτικών Βαλκανίων. Η Επιτροπή εξετάζει τη στιγμή αυτή κατά πόσο είναι σκόπιμο να αναληφθούν περαιτέρω πρωτοβουλίες που θα μπορούσαν να μεγιστοποιήσουν τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των δράσεων για τη στήριξη των στρατηγικών στόχων της ΕΕ στην περιοχή αυτή.
- Η Επιτροπή προτείνει μια νέα πρωτοβουλία για τη μείωση των κινδύνων καταστροφών, που θα βοηθήσει τις χώρες της εν λόγω περιοχής να αναπτύξουν τις ικανότητές τους στον τομέα αυτό. Η Επιτροπή θα προσπαθήσει επίσης να συνδέσει τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων με τον κοινοτικό μηχανισμό και το κοινοτικό μέσο πολιτικής προστασίας.
- Η κοινοβουλευτική συνεργασία μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, καθώς και η συνεργασία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εθνικών κοινοβουλίων θα εντατικοποιηθεί. Ο σκοπός είναι να μεταβιβαστούν οι καλύτερες δυνατές πρακτικές και να ευνοηθεί η συμφιλίωση.
- Η περαιτέρω ανάπτυξη της περιφερειακής συνεργασίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ευρωπαϊκής ατζέντας των Δυτικών Βαλκανίων. Η πρόσφατη μετάβαση από το Σύμφωνο Σταθερότητας στο Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC) αποτελεί ένα σημαντικό θετικό βήμα. Η Επιτροπή υποστηρίζει το RCC και τα διάφορα άλλα πλαίσια συνεργασίας, μεταξύ των οποίων η Συμφωνία Ελευθέρων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA), η Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα και η συμφωνία για έναν Κοινό Ευρωπαϊκό Αεροπορικό Χώρο. Επίσης, προτείνει τη διαπραγμάτευση συνθήκης για την ίδρυση Κοινότητας μεταφορών με τα Δυτικά Βαλκάνια.
- Η περιφερειακή συνεργασία προσφέρει χειροπιαστά πλεονεκτήματα στους λαούς των Δυτικών Βαλκανίων και τους βοηθά να προσεγγίσουν περισσότερο την ΕΕ. Η ΕΕ πρέπει να εξακολουθήσει να την υποστηρίζει και η Επιτροπή θα την παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς.